

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 26 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-hasábos petty sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 967

KIADÓVÁLLAL

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. m.
 TELEFON-SZÁM: 161.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, május 26.

Kossuth Ferenc.

Arad, május 25.

A fekete lobogók, amelyek árnyéka az egész országot belepi, nemcsak Kossuth Lajos fiát siratják, de a kimagasló, a becsületes, minden tettét a lelkiismeretével mérő hazafit is. Mikor Kossuth Ferenc hazajött, halhatatlan atyjának emléke, egy történelmi név vakító nimbusza jelölte ki a helyét és szerepét a magyar politikai életben. Ez volt az ő öröksége: ez a hivatás és a függetlenségi program. Mindkettőt könnyű lett volna a népszerűség-szerzés kimeríthetetlen forrásává tenni, ha valaki egyedül ezt tekintette volna életcéljának. Kossuth Ferenc, akit sokszor ért a hiúság vádja, többre értékelte magát, politikai rendeltetését semhogyan ez lett volna a törekvése. Az ő nevét, azt a nevet, amely varázserővel illette Magyarországot népet sokan használták ki a maguk érvényesülésére, a függetlenségi eszméket sokan lengették üres lélekkel, a nélkül, hogy azt nézték volna: mennyi haszon származhatik abból az országra; — Kossuth Ferencnek csak ezek halát-

lansága jutott ki, s talán az a szomorú tapasztalás, hogy a függetlenségi programból gyakorlati politikát nem lehetett csinálni.

Forradalmárnak volt a fia. És mihelyest annak a tudatára jutott, hogy a megfordult időkben, a nemzet változott körülményei között nem folytathat forradalmi politikát, minden tudásával, minden erejével arra törekedett, hogy a radikális függetlenségi programból megmentse a valóságnak, a mi a valóságé lehet. Ez vitte arra a lépésre, hogy a Kossuth-névvel és a függetlenségi programmal miniszterséget vállalt a kabinetben, a mely tulajdonképpen hatvanhetes alapon állott. Mikor pedig a koalíciós kormány távozása után újra az ellenzékbe jutott, az ellenzék hivatásának azt tartotta, hogy az parlamentáris eszközökkel, elvhu, de férfias méltósággal vívott harcban küzdjön programjéért. Azoktól a botrányoktól, attól a szervezett anarchiától, a mely az utóbbi időkben az alkotmányvédelem névvel illette magát, nemcsak az izlése, nemcsak természete, érzékeny egyénisége tartotta vissza, hanem az a tudat, a sokat tapasztalt és mélyen látó embernek meggyőződése, hogy ez a harc mód nemcsak a törvényhozás tekintélyét sérti, hanem a függetlenségi párt erejét, jó hírét, hódító képességét viseli

meg, s visszaveti magát a programot az érvényesülés útjától.

A személyét övező igaz tisztelet, nagy lelki tulajdonságainak megbecsülése, a szeretet, a mely a politikának minden pártjáról egyforma melegséggel sugárzott felé, halála percéig része maradt, a pártvezéri hivatás, az irányító szerep nem. A fölforgatás szellemei erősebbek szoktak lenni a meggyőzni akaró, az értelemre apelláló szónál. Nem detronizálták, — de a diszelnökségben hagyott vezér ép úgy, mint a közvélemény látta, hogy a pártban, a mely máig se tudott annyi hibát elkövetni, hogy elfogyassa mindazt a népszerűséget, a melyet a Kossuth-névnek és jó részben Kossuth Ferencnek köszönhetett: a pártban mások kerültek az élre, a kiknek kapkodó, következetlen cselekvésmódja sohase a függetlenségi programot tekintette, hanem az utca, a tömegek pillanatnyi meghódításának trükkjeit.

Ritka ember halálát követi olyan osztatlanul, olyan őszintén a nemzet gyászja, mint Kossuth Ferencnek fájdalmas, hetek óta várt elmúlását. És ha végül nem a politikusra gondolunk, hanem csak az emberre, akkor fölujul előttünk az a ragaszkodás és nagyrabecsülés, amely országSZerte, ahol csak megjelent, körülvette őt és amely csak

Kossuth Ferenc Aradon.

A függetlenségi párt igazi vezérét — aki talán nem volt olyan vérmes, nekibuzduló, heveskedő, mint a később melléje és fölébe kerekedett vezérek — életének és pártvezérségének egyik nagyjelentőségű eseménye szobor Aradhoz. Aradon jelentant ki a Kossuth-szobor leleplezése alkalmával elhangzott beszédekéből és az ugyanaznap tartott tornyai konventikulumon a függetlenségi párt szakadása.

A véletlennek talán sajátos játéka, hogy Kossuth Ferenc politikája, minisztersége, pártvezérsége ugyanazon a Justh Gyulán akadt meg, aki tizenöt évvel előbb pártjába invitálta és a vezéri tiszttel megkínálta Kossuth Ferencet. Justh Gyula szervezte és igazgatta azt a nagy mozgalmat, amely az önálló bank terminushoz kötött követelésével előbb a parlamentben, azután a kormányban, végül pedig magában a függetlenségi pártban a bomlás jeleit idézte elő. Az aradi Kossuth-szobor leleplezése napján Kossuth Ferenc beszédében már nyíltan kifejezésre jutott az ellentét, amely közte és Justh Gyula között volt kiéleződött. Néhány nappal az aradi események után formálisan is bekövetkezett a szakítás: az egységes függetlenségi párt két csoportra vált szét: Justh Gyula vezérlete alatt maradtak a harciasak, a bankdátumosok, akik jóval többen voltak, mint a kivonuló Kossuth párttal tartó mérsékeltek. A következő képviselőválasztás után mind a két függetlenségi párt számban meggyengülve került vissza a parlamentbe és azóta folytonosan tartottak a kísérletek a párt egyesítésére. Ebben az akcióban azonban már kevés részt vett Kossuth Ferenc. Betegsége megakadályozta abban, hogy az addigi tevékenységgel

vegyen részt pártja vezetésében és azok az elvadult állapotok, amelyet a párt fiatal tagjai a parlamentben teremtettek, el is vették a kedvét a minden ízében európeér, finom lelkű és mély politikai belátású Kossuth kedvét attól, hogy behatóbban foglalkozzon a téves utakra vetődött párt ügyeivel.

Kossuth Ferenc háromszor járt Aradon, három ünnepélyes alkalommal kereste föl a vértanuk városát. Első aradi látogatása abban a körutban történt, amelyet az atya halála után hazatérő Kossuth Ferenc tett az országban. 1894. november 8-án délután érkezett meg Aradra több függetlenségi képviselő társaságában a pártvezér, azaz akkor még csak a kormányzó hazalátogatott fia. Kossuth látogatásának nem kis érdekessége volt, hogy a leendő negyvennyolcas vezért Varjassy József, az aradi szabadelvűpárt akkori elnöke üdvözölte a pályaudvaron.

— Hontalanságot szenvedtem, midőn fiui kötelességemnek eleget téve atyám mellett maradtam annak haláláig — válaszolt Kossuth Ferenc — ... most mint szerény, még csak polgári jogokkal sem bíró egyén megyek körutra, hogy megismerkedjem hazámmal.

Kossuth, aki a város fogatján rohogott be a városba a Fehér Keresztben szállt meg és itt keresték fel őt egymásután az aradi honvédegylet, Lukácsy Miklós, a muzeumbizottság Varjassy Árpád, az aradi függetlenségi párt Müller Károly, a Kossuth-asztaltársaság Nagy Kálmán, a függetlenségi-kör Millig Mátyás vezetésével. Este a Kossuth-asztaltársaságban jelent meg Kossuth Ferenc, másnap pedig a vesztőhelyet és az ereklyemuzeumot látogatta meg. Ugyanekkor bankettet is rendeztek tiszte-

letére. November 10-én tovább utazott Kossuth Makóra.

Nagy és méltósággal teljes gyászúnnepen köszöntötte másodszer falai között Arad Kossuthot. 1899. október hatodikán a vértanuk napjának ötvenesztendő fordulóján jött Aradra a függetlenségi pártnak akkor már elismert és tiszteletben álló vezére, hogy a vértanuk emlékére elhelyezze a nagy halottaknak hódoló ország minden politikai és társadalmi testületének koszonatát a függetlenségi pártja koszonatát is. Ez alkalommal nem volt különösebb ünnepélyesség a pártvezér fogadására. Kossuth előbb a vértanuszobor talapzatára helyezte el pártja koszonatát, majd a folytatólagos ünnepélyen a vesztőhelyen emelt obeliszk előtt mondott nagyhatású beszédet. Kossuth ez alkalommal nem töltött hosszabb időt Aradon és a többi küldöttséggel együtt visszatért a fővárosba.

Harmadik, legrövidebb és mégis legemlékezetesebb látogatása 1909-ben az aradi Kossuth-szobor leleplezési ünnepén volt. Az aradi szobor leleplezése a politikai izgalom keilős közepére jutott. Az önálló bank követelése körül kavargott a koalíció és magában a függetlenségi pártban is feszült lett a helyzet. Meglátszott ez az izgalom Kossuth Ferenc aradi tartózkodásán is. A kereskedelmi miniszter — akkor még az volt Kossuth — a pályaudvaron, szalonkoszójában várta be a leleplezés megkezdését. Csak közvetlenül az ünnepségre gyülekezés után jött be Varjassy polgármesterrel a város négylovas hintóján a fekete díszmagyarban öltözött Kossuth. Nagy nehezen helyet szorítottak a tolongásban a miniszternek, aki a díszemlévényen szóltanul nézte végig a leleple-

fokozódott azokban, akik a Kormányzó fiát, ezt az ideális lelkű, talpig egyenes férfiut megismerték. Ezeknek az érzéseknek adtak ünnepi tartós formát a városok, amelyek Kossuth Ferencet diszpolgárrá választottak. És ezek sorában áll a gyásztömegbe Arad városa is, amelynek földjén többször állott megilletődve Kossuth Ferenc; azon a földön, amelyen Atyja, a kormányzói tisztról és a haza jobb sorsa felől táplált reményekről lemondva, az országtól bucsuzva, a lélek legnagyobb fájdalmait élte át.

A külügyminiszter az albán zavarokról.
Budapestről jelentik: Az osztrák delegáció mai ülésén Berehtold gróf külügyminiszter érdekes nyilatkozatot tett a monarchia külpolitikájáról s különös a Balkán államokhoz való viszonyunkról, szövegét az Albániában legújabbán történt eseményeket is. Albániát illetőleg kijelentette, hogy Olaszországgal meg egyeztünk abban, hogy lehetőleg keveset avatkozunk bele Albánia ügyeibe, mert alapelvül követtük, hogy független Albániát teremtsünk és a nemzeti kormányra bizzuk a beavatkozást. A konkrét esetekben a beavatkozás Olaszországra való külön meg egyezés alapján történt, mint ahogy a legutóbbi durazzói események után néhány matrózkülönítmény partraszállítása és hadihajóknak Durazzóba dirigálása. A fiatal albán államszervezetnek jelenleg kétségkívül komoly pillanatokot kell átélni, a nehézségek megoldásáról gondossággal fogunk foglalkozni. Hogy az albán fejedelem a mostani zavargások alkalmával miért tartózkodott olasz hajón, arra azt feleli, hogy az olasz hajó több kényelmet nyújtott neki, mint az osztrák-magyar, különben is annak idején, Albániába való bevonulásakor a fejedelem az osztrák-magyar Taurus hajót használta.

lezés ünnepségét. A szenzáció akkor kezdődött, amikor Kossuth letette a kormány koszoruját a szoborra.

Ezzel a változhatatlan emlékek szembe helyezük a szükségszerűleg változó politikai eseményeket és meggyőződéseket — mondotta Kossuth feltűnést keltő beszédében célozva a bank körüli vitákra — mert a politikában csak akkor érhetünk célt, hogy ha küzdelmeinket és fegyvereinket a változó körülményekhez alkalmazzuk.

Kossuth azután végighallgatta a szónoklatokat és nyomban az ünnepély befejezése után kocsiába ült és visszatért a pályaudvarra. Visszavonult még pártja képviselőtagjaitól is, akik közül a legtöbben akkor már többé-kevésbé Justhoz szítottak. Az aradmegyei negyvennyolcas pártnak, mely a leleplezés előtt vasárnap reggel kilenc órákor tisztelt meg az aradi pályaudvaron a szalonkoosijában tartózkodó Kossuth előtt, a pártvezér kijelentett:

— Mint vezér arra kérem honfitársaimat, hogy kövessenek addig, amíg magamat a vezérségre érdemesnek mutatom, de amíg megtartanak pártunk élén, addig valóban kövessenek.

Ezek voltak Kossuth emlékezetes aradi nyilatkozatai, amelyekre Justhék az aradi városában rendezett Alföldi függetlenségi pártalakító üléssel és tornyai titkos tanácskozással feleltek. Két nappal az aradi események után hivatalosan és kettészakadt a párt.

Arad városához még egyszer került közelebb Kossuth Ferenc: 1909. márciusában, amikor az aradi Kossuth-szobor építkezése már javában folyt, a város közgyűlése lelkesedéssel választotta diszpolgárává a minisztert, akinek később küldöttség adta át a diszpolgári oklevelet. Kossuth halásan és büszkén fogadta a város szeretetének megnyilvánulását és ha aradi emberrel találkozott: mindig örömmel vallotta magát a vértanúk városa polgárának.

Kossuth Ferenc halála.

1841—1914.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 25.

Kossuth Ferenc meghalt. Egy ország népe kisérte részvételével és megdöbbenésével azt a megrázó küzdelmet, amelyben annyi szenvedés után diadalmasszá lett fölötte a halál. Nem jött váratlanul, de a magyarság fájdalma még így is nagyon súlyos, mert az elhunyt államférfi életének két utolsó évtizede nem tűnt el nyom nélkül sehol, ahová a nemzet bizalma őt, mint egy nagy név örökösét, de mint fényes tehetségű, hatalmas tudású és páratlanul népszerű férfiut is állította.

Ennek a hasz esztendőnek politikai története elvitathatatlanul összeforrt. Kossuth Ferenc nevével és működésével. Kossuth Lajos halálakor új erőre ébredtek a nemzet elhalványult ideáljai, de a párt, amely hirdette azokat, önmagával meghasonlott. Az egyházpolitikai harcokban megbomlott egysége és kölcsönös intrikával, gyanúsításokkal elkedvetlenítettek mindenkit, aki talán hivatott lett volna a pártot a lejtőn megállítani. És Kossuth Ferenc nagy neve, férfias erélye és elszántsága újra fölemelte a porba rántott függetlenségi zászlót és hazafias hittel, egyuttal böles mérséklettel nemcsak összeforrasztotta és ujjírtéremeltette a függetlenségi pártot, de az 1905-iki választáson az új többségben domináló helyet biztosított a függetlenségi pártnak.

A függetlenségi párt nehéz helyzetbe került, de Kossuth Ferenc akkor mutatkozott igazi államférfiúnak, amikor hónapok eredménytelen küzdelme után ő maga lett legerélyesebb szószólója a koronával való kibékülésnek. A paktum megkötöttségét és Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztere lett a koalíciós kormánynak felelősségteljes állásában még nagyobb elszántsággal és bátorsággal hirdette a fokozatos haladás elméletét és mikor a koalíció szekere végkép megfeneklett, Kossuth azzal a tudattal távozatott a miniszteriumból, hogy aktív kormányzásának is értékes nyomai maradtak.

Új küzdelmekre készülődött, de régi betegsége mind jobban erőt vett rajta és egyszerre csak azon vette észre magát, hogy a vezetés egy temperamentumos fiatal kézbe került. Nem neheztelt érte. Maga is tudta, hogy a szertehuzó, megritkult pártnak az ő gyengülő ereje nem használhat és néha betegágyából egy-egy ujságcekkben csak azért hallatta szavát, hogy tulzásoktól intse a pártját. Az utolsó írásra is a függetlenségi párt jövőjéért való aggodalma készítette. Azóta szemünk előtt folyt le az a tragikus küzdelem, melyet a hatalmas szervezeti ember vívott az enyészettel. Végre megkönyörült rajta sorsa és szolid öleléssel ráborult a halál. Könyezve állunk hült teteme előtt, amelyből ma egy nagy és hazafias lélek szállt el.

Kossuth Ferenc haláláról, részvevtről s a temetési előkészületekről a következő részletes tudósításunk számol be:

Betegsége.

A végtelen szenvedéssel teljes agóniát, amelytől ma hajnalban váltotta meg Kossuth Ferencet a halál, hosszas és kínos betegség előzte meg. Az egész ország feszült aggodással figyelte már két hónapja e betegség lefolyását. Egy-egy napra, egy-egy kedvezőbb orvosi bulletin reményt keltett az aggódo szivekben — de e néha felvillanó reménységre mindjárt rácsapott a kegyetlen bizonyosság:

tudtuk, hogy a betegség fölött nem lehet urrá még Kossuth páratlanul erős szervezete sem.

Amikor a Hercezel-szanatóriumban feküdt pár hónappal ezelőtt, régi reumájától és vesebajától kinzotta, szintén aggodásban teltek legbensőbb környezetének napjai. Emlékezetes, hogy akkor, betegágyán, amelyet halálos ágyának hitt maga is, esküdött meg feleségével is. A sors juttatott még neki pár hónapot, a nagybeteg Kossuth Ferenc fölgyógyult. Az egész ország öröme ragyogott felé. Mindnyájaa hittük, hogy a sors pátriarkai esztendőket tartogat még az agg államférfi számára.

Nem így történt. Újból ágyba döntötte a betegség. Vesébaja és reumája ujult erővel támadta meg és ezekhez most már tüdő- és gyomorbántalmak is járultak. Egy ideig még hittünk felépülésében, biztunk benne és bizott benne az egész ország, hogy páratlan szervezete legyűri még ezt a betegséget is, de a remény hiábavaló volt: ma hajnali négy órákor a halál megváltotta szenvedéseitől Kossuth Ferencet.

Az utolsó éjszaka.

(A megváltó halál.)

Kossuth Ferenc a vasárnapot jóformán végig eszméletlenül töltötte. Ha öntudatnál volt, mindenkit elérített az a rettenetes fájdalom, mely kínozza. Olyan kétségbeesetten szenvedett, hogy jajgatása kihallatszott az előszobába. Délben orvosai a következő bulletint adták ki.

— Alig számítható érverés, nehéz légzés, öntudatlan, az általános állapot változatlanul válságos. Angyán, Müller.

Délutánra még elviselhetlenebb volt Kossuth szenvedése. Négy óra felé légzése egyre kihagyásosabb. Tömérdek érdeklődő járt a lakásban is és a telefon folyton csegett. Mindenki tele részvétellel azt kérdezte, hogy van Kossuth Ferenc?

Nagyediz óráig rettenetes fájdalmak gyötörték a beteget. Szervezete már felmondta a szolgálatot, bönultan, mozdulatlanul feküdt ágyán, kinjai azonban mintha még jobban felülkerekedtek volna a kimerült organizmuson.

Negyedizenetgytől szinte szakadatlanul jajgatott a nagy beteg. A már beszélni nem tudó félholt ember artikulátlan, rikácsoló sikongatása hangzott folyton. Ágya mellett állottak felesége, öccse, özv. Ambrozovics Béláné, Ambrozovics Lajos és felesége, Kvassay Sándor dr. és Jakab Sándor dr., Jancsók István és Orbán István inasok s Derzsi Zsuzsanna ápolónő. Tehetetlenül, a legkisebb remény nélkül arra, hogy segíteni tudjanak. Mindenki sirt, Kossuthné többször összeesett, Lajos Tivadar pedig zsebkendőjét tartotta arca elé és tompa hangon, fuldokolva zokogott.

Az ápolónő mondta, hogy naponként szenvedő embereket lát, de a kinoknak ezt a fokozott kínját még az ő idegei sem bírták. Azt a csontigtható, szinte üvöltő, rikácsoló, tagolatlan jajgatást...

Müller Kálmán tíz és tizenegy órákor jött el a nagy beteghez.

— Percek kérdése és beáll a katasztrófa — mondta megtörtén — reggelig nem huzódhatik ez a rettenetes haláltusa, amelynél borzalmasabbat még nem láttam.

Negyedtíz után csendesen elszenderedett a beteg, aki eddig eszméletlenül volt. Alvása, úgy látszott, nyugodt és fájdalomtalan. Eltorzult arcának vonásai kisimultak, mozdulatlanul, hangtalanul feküdt. Ekkor előbb lassan, később mind hangosabban *dörögni kezdett a beteg.* Hőrgése félóra alatt oly erős lett, hogy kinnt, az előszobában, csukott ajtók mögött úgy hangzott, mintha lennt az utcán vasredőnyöket döngötnének. Egy hosszú életre alkotott szervezet gigászi küzdelmének még alig látott utolsó csatározásának borzalmas látványa és hangjai voltak ezek.

Szívverése ekkor már mind gyakrabban ki-kimaradt. Tizenegy órakor már negyvenig lehetett olvasni az egyik szívveréstől a másikig... Ez az élet utolsó fázisa.

A beteg pedig nyugodtan alud tovább. Körülötte állottak hozzátartozói és szívszorongva lesték, mint lesz halkabb a hőrgés és nagy spácéumu a szívverés. Ekkor már nem alkalmaztak mesterséges szereket, itt már a tudomány sem adhat egy félórászkával többet sem, hogy elnyujtsa az élet elszakadó fonálát.

Négy óra öt perckor megszűnt az utolsó Jeheltszerű hőrgés és a nagy beteg, aki oly példátlanul nehéz, kinos harcot küzdött át, mosolyogva, elsimult arccal, nem is a halottak, de a nyugodtan alvók boldogságával végeken elaludt. Meghalt!

A halott Kossuth.

(Pallay az utolsó percekről.)

A halott Kossuthot letakarták fehér lepedővel és öccse a tetemre borulva zokogott s percekbe került, amíg a titkárok a szomszéd szobába vezethették őt. Rögtön telefonáltak Müller Kálmán báróért, Raffay Sándor evangélikus lelkészért, Apponyi Albert grófért, Károlyi Mihály grófért és Bárczy polgármesterért.

Az előszobában áll Orbán István inas, innen benyíló vezet a titkári szobába és a szalonba, amelyet egy ajtó választ el a hálószobától. E szoba a Ferenc József-terre nyílik, ablakai nyitva vannak, a szoba plafonján óriási köréggó villanylámpa. A falakon képek. A Kossuth Lajosné óriási olajba festett arcképe, amelyet Ferenc festett, egy családi kép a két Kossuth fiú gyermekkorából. Oldalt a Kossuth, Thököly és Rákóczi relifjei.

A szobában magyar stílusú világos-rózsaszín butorok, nagy olasz ágyban fehér selyemtakaróval fődve a halott. Aki életében ismerte Kossuthot, megrendül, ha most látja. Nem ismerhetné meg a saját testvére sem. Az erőteljes, kissé tulhizott, jólápolt ember helyett egy viaszárga arcú, kicsi, *összetöprődött, ijesztenően vézna embercsontot talál.*

Csonton bőr, koponyája ráncos, gyér haja megőszült, szakálla nyolc hét alatt, amióta nem borotválhatják hosszúra nőt, rendezetlen és galambósz. Arca azonban derült, csodálatosan derült, mintha aludnék.

Pallay Sándor dr., Kossuth titkára, aki hetek óta nem mozdult a beteg ágyától és aki ritka szeretettel csüggött Jakab Sándorral együtt gazdáján, a következőket jelentette ki előttünk:

— A halált a *folyton tartó fulladás okozta.* Három óráig tartott e rettenetes küzdelem. Attól kezdve már csendes volt a haladás. Négy óra öt perckor szenderedett el a kegyelmes ur, örökre. Minden emóció, küzdelem nélkül lehunyta szemét, nagyot sóhajtott és meghalt. Két ujjammal leszorítottam gyöngéden a már nem is révedező, üveges tekintetű szemeket, állát átkötöttem fehér kendővel, mert szegénynek nyitva maradt a szája.

— Fejénél állott baloldalt özv. Ambrozovits Béláné, Kossuth Lajos Tivadar, jobboldalt én, Jancsók és az ápolónő, a háttérben pedig Sajóné, Kvassay Julia és Jakab Sándor.

— Mellére hajtottam a fejem, nem dobozott a szíve, de még meleg volt. Egy perc múlva e melegség is megszűnt...

— A kegyelmes asszony negyedórával a haldoklás előtt, a beteg mellett egy rézággyra dőlve elszenderedett, *morfiumot vett magához.* A haldoklás beálltával próbáltam költeni.

— Nagyon mélyen alszom, — felelte álmosan, — édes jó Pallay, hagyjon aludni.

A halál percében ismét költemtem. Akkor már oly mélyen aludt, hogy nem lehetett felkölteni, mentőkért telefonáltunk, nekik sikerült is ez. Nem szabad aludni engedni.

— Szegény halottunk feje alól kihuztam a párnákat, egyet hagytam feje alatt, rëndbe hoztuk. Nem ismerni rá szegényre. *Soványan, őszén, hihetetlenül hasonlít Kossuth Lajoshoz.*

Az elhunyt vezérnél.

— A család gyászjelentése. —

A Gresham-palota Kossuth lépcsőjén kora reggel óta egymást érik a résztvevő látogatók, Kossuth lakásába azonban csak pártpolitikusokat és a család tagjait bocsátották be, de még így is megtörtént, hogy a detektíveknek birokra kellett kelni egyesekkel, Kvassay Jenő miniszteri tanácsost, Kossuth Ferenc sógorát sem akarták beereszteni, *Ambrozovics Dezsőnek, Kossuth unokaöccsének pedig félre kellett lökni a detektíveket s csak így tudott utat biztosítani magának a titkári szobába.*

Reggel kilenc órakor a lakásban együtt voltak *Szterényi József, Földes Béla, Szent-Iványi Árpád, Ivánka Imre* és a függetlenségi párt több tagja, akiket, miután a halottaszobában már mindent elrendeztek, bebocsátottak a halotthoz. A képviselők a dolgozószobán át léptek be Kossuth Ferenc halottaszobájába, megállottak a széles, barna ágy előtt és mély megilletődéssel nézték néhány percig a halott pártvezért. A képviselők könyves szemmel állottak körül a halottat. A mély csendet csak Ambrozovics Lajos keserves sirása zavarta meg.

A család a következő gyászjelentést adta ki: *Özvegy Kossuth Ferencné, született kvassói és brogyáni Kvassay Mária, mint neje, Kossuth Lajos Tivadar, fivére, a maguk és az egész rokonság nevében mély fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy udvardi és kossuthi Kossuth Ferenc folyó évi május hó 25-én hajnali 4 órakor életének 73. évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult folyó évi május hó 28-án, csütörtökön délelőtt 10 órakor a Nemzeti Múzeum előcsarnokában az ágostai hitvallású evangélikus egyház szertartása szerint fog megáldatni és a Kerepesi-uti temetőben Kossuth Lajos mauzoleumában örök nyugalomra helyeztetni.*

Budapest, 1914. május hó 25-én.

„Az igaznak emlékezete áldott.”

Kossuth Ferenc, a főváros halottja.

(Temetés a Nemzeti Múzeumból — A ravatal.)

Kossuth Ferenc temetése *csütörtökön délelőtt tíz órakor lesz.* A Nemzeti Múzeum előcsarnokából temetik Kossuthot. Ott ravatalozzák föl a holttestet és onnan viszik örök nyugalóhelyére megdicsőült atyja mellé a kerepesi temetőbe, a Kossuth-mauzoleumba. Kossuth Ferencet a főváros halottjának tekintik. Ma délelőtt megjelent a boldogult lakásán *Bárczy István polgármester* és kifejezte a főváros közönségének részvétét Kossuth özvegye és Kossuth Lajos Tódor előtt. Mély meghatottsággal

hozta tudomásukra, hogy a boldogult temetéséről a főváros fog gondoskodni. A temetés rendezésével a polgármester *Buzay Károly tanácsnokot* bizta meg. Már a hajnali órákban értesítették Buzayt, hogy a halál bekövetkezett. Buzay ma délelőtt elment a Nemzeti Múzeum igazgatójához és bejelentette, hogy a ravatalt ott állítják föl s megtette a szükséges intézkedéseket. A gázgyár igazgatósága kiadta az utasítást, hogy a temetés órájában azokon az utvonalakon, ahol a gyászmenet elvonul, tehát a Múzeum-köruton, a Rákóczi-uton végig s a Köztemető uton gyászszekereteket állítsanak föl és a gázlámpákat fekete fátyollal vonják be. A temetés ideje alatt ezen az utvonalon az összes gázlámpákat kigyújtják. A főváros nevében *Bárczy polgármester* koszorút helyez a ravatalra és Budapest közönsége nevében ő bucsuztatja a nagy halottat. A kerepesi-uti temetőben a Kossuth-mauzoleum kriptájának márvány fedőlapját már ma reggel leemelték és elkészítették Kossuth Ferenc sírhelyét.

Ravatalt állítottak föl a halottas házban is, ahová már ma délelőtt elhozták a temetkezési intézett emberei Kossuth koporsóját. Vörösréz koporsóba fektették Kossuth Ferencet.

Kossuth Ferencen fekete diszmagyar van és aransarkantyus csizma. A halott álla fehér selyemkendővel van fölkötve. Arca nyugodt, nem torzította el az agónia, csöppet sem látszik a rettenetes szenvedés, amit Kossuth kiállott. A kezek a halott mellén össze vannak kulcsolva, lábánál fehér lepedő, amelyet a látogatók távozása után ráborítanak a halottra, akit ma délben lerajzolt *Bér Dezső és Vadász Miklós.* A család óhaja eredetileg az volt, hogy a ravatalt a Kálvin-téri evangélikus templomban állítsák fel. A templomba azonban alig fér el ötszáz ember, azonkívül a templom környékén most bontják az Oroszlán-udvar, s így a tér nem lett volna alkalmas az óriási sokaság elhelyezkedésére. A városháza eleinte azt tervezték, hogy a városháza udvaráról rendezik a temetést, de később mégis a Nemzeti Múzeum előcsarnokát választották a ravatal helyül. Ma délelőtt kerületközi értekezlet volt a városházán. A megjelent bizottsági tagok azon óhajuknak adtak kifejezést, hogy a városháza udvaráról temessék Kossuthot, de *Bárczy polgármester* meggyőzte a bizottságot, hogy a Nemzeti Múzeum sokkal alkalmasabb a gyászpompá színhelyül.

A gyászszertartást *Raffay Sándor* evangélikus lelkész végzi. A ravatalnál az Operaház teljes énekkara négy zsolnárt és hét gyászdalt fog énekelni s kivonul az énekkar a mauzoleum elé is, ahol gyásznépekkel bucsuztatják a nagy halottat.

Buzay Károly fővárosi tanácsos ma délelőtt megállapította Kossuth Ferenc temetési menetének sorrendjét, amely méreteiben és külsőségeiben páratlanul impozánsnak ígérkezik. A program szerint ebben a sorrendben fog következni a gyászoló tömeg:

1. Diszruhás rendőrség. Lovas- és gyalogos rendőrök.
2. Postás zenekar.
3. Postás altisztek egyesülete.
4. Küldöttségek, a jelentkezés sorrendjében.
5. Előlovas.
6. Két lámpahordó.
7. Koszoruskocsik.
8. Papság.
9. Operai énekkar.
10. Egy gyászruhás vezető.
11. Egy gyászruhás keresztartó.
12. Két gyászruhás lámpahordó.
13. A halottas kocsis. Mellette jobbra és balra szalagokat vivő képviselők, fővárosi tisztviselők, diszruhás képviselőházi szolgák és legkívül fáklyások.
14. A család.
15. A főrendiház, a képviselőház, minisztériumok és a fővárosi törvényhatóság tagjai.
16. Diszruhás lovasrendőrök.
17. Fővárosi szolgák, tűzoltók.
18. Kocsisor.

Kossuth Ferenc életrajza.

Az a több mint hétévtized, melyet Kossuth Ferenc töltött be, a legérdekesebb életpálya, mely embernek valaha osztályrészül jutott. Csak meg kell gondolni: Kossuth Ferenc nyílt, eleven eszű, nyolc éves fiúcska volt, mikor apját a törvényhozó hatalom a Magyar Köztársaság kormányzójává választotta. Hány embernek kezdődik vajon az élete ilyen gyermekkori emlékekkel a föld összes mai lakosai közül?

Azután vegyük hozzá a többi benyomásokat; a diadalmas tavaszi hadjáratot, a honvédsereg legendaszerű hőstetteit, melyekről naponta az apja beszélt neki s hogy még inkább részese legyen a nemzeti dicsőségnek, bátyjával tagja lett a diadalmas hadseregnek: az államfő két fia hadnagyi rangot kap s mikor a kormány június 3-án bevonul a visszafoglalt fővárosba: Kossuth Ferenc az apja rocsijából nézi a körülöttük sereglő százezernyi tömeget és katonasípkája mellé emelt kézzel köszöni az örömmámorban uszó emberek egetverő éljenzését.

Kossuth Ferenc a kilencedik évében jár, mikor elveszett a haza és vele minden. Csak egy nem veszett el: atyjának a dicsősége. Mikor tíz éves volt, akkor utazott Kossuth Lajos Amerikába s az új világban oly ünneplésben lett része, amilyenben európai embert még nem részesített Washington nemzete. Mit érezhetett vajjon a nemzeti ügy elbukása után hazátlanná lett bujdosó gyermek, mikor apja roppant diadalainak híre hozzá eljutott?

Hát még pár évvel később, mikor az olasz szabadságharc ideje elérkezett és atyja nevét együtt emlegették Cavour, Garibaldi és Viktor Emánuel névvel? A tizennyolc éves ifju egy napon történelmi nevű emberek társaságának közepén látja magát, atyja házában döntenek a világrész békéjéről, elnyomott népek szabadságáról. Ott állapítják meg, hogy mindenekelőtt az olasz egységért indítják meg a háborút és utána következni fog egy új harc a magyar szabadságért. Mindenki hisz, remél és bizakodik, vérmes remények tüzesóvái röpködnek a levegőben, csak a Collegue al Carracoei villában aggasztják sötét kétségek a házigazgát. Cavournak már zsebében volt a francia császárral kötött titkos szövetség okirata, mely Ausztria sorsát megpecsételte az olasz félszigeten és Magyarországon már utcahosszat énekeltek a Garibaldi és Türr Pista nótáját. Csak egy szavába került volna Kossuth Lajosnak és amint az első ágyuszó eldördül: Magyarországon a tíz év előtt feloszlott honvédseregből ismét talpra áll százezer ember. Az olaszok számítottak erre, nekik Ausztria erejét meg kellett osztaniok és ezt csak Kossuth Lajos csinálhatta meg. Ekkor mondta Kossuth Lajos a fiainak:

— Most hosszabb időre veszek búcsút tőletek. A császárhoz utazom Párisba. Mert ő tőle függ minden. Nélküle egyetlen embernek sem szabad kardot kötni Magyarországon.

Párisban előbb a vörös herceg fogadta. Miket beszéltek együtt, bőven le van írva Kossuth Lajos emlékirataiban. Azután ment a császárhoz. „Annak, hogy én honfitársaimat fegyverre szólítsam, egyetlen feltétele van: felség hadseregének zászlóbontása a magyar királyság területén. Szállíttasson partra felség a magyar-horvát tengerparton egy harmincezer főnyi sereget, azzal a francia hadsereg becsülete lesz latba vetve s én nekem ez elég garancia ahhoz, hogy az újabb magyar fölkelés és Magyarország sorsa nem fog kimaradni abból a békéből, amit majd felséged diktál...”

A császár meglepetten nézett Kossuthra és hosszasan gondolkodott. Végül ezt válaszolta:

— Ön nem számol az európai helyzettel, Anglia kétszínű magatartásával. Most a konzervatívok vannak uralmon és ha ezeknek eszébe jut a régi féltékenység, melylyel Franciaország sikereit kísérni szokták: képesek a hátam mögött európai konflagrációt csinálni. Már is arról beszélnek: a magyar emigránsokat, Andrásyt, Telekit, Klapkát, Pulszkyt és társaikat azért türöm francia földön, mert arra számítok, hogy Magyarországból egy Bonaparte secundó geniturat lehet csinálni a herceggel. Egészen más lenne a helyzet, ha Angliában egy szabadelvű kormány állana az ügyek élén...

— Anglia épen választások előtt áll — válaszolt Kossuth.

— Reméli talán, hogy a konzervatívok megbukhatnak?

— Meg fogom kísérteni — szolt Kossuth s miután a császár egy kételkedő mosolyt elfojtott, barátságos kézzorítással elváltak.

Bizony, ez is a Kossuth Ferenc életéhez artozik és az a népmesébe illő csodálatos történet is, ami a beszélgetés nyomán bekövetkezett. Kossuth búcsút vett a családjától és elindult Angolországba azzal az elhatározással, hogy meg fogja buktatni az angol kormányt.

Nem hiszem, hogy volt valaha egy harmadik fiú Kossuth Ferenc és Tivadaron kívül, ki ilyen utra látta indulni az apját. Császárok és királyok látszólag nagyobb dolgokat ígérhetnek a fiaiknak, mikor idegen országok elfoglalására indulnak. De azokkal egy hadsereg megy, gyalogosok és lovasok ezredei, száz és száz ágyu és minden egyéb, ami a hadviseléshez szükséges. A Kossuth-fiuk apja ellenben mit vitt magával? Az egész világot betöltő hírnevét, kristály jellemét és világbíró eszét. Egy sétatálcával a kezében indult megdönteni egy rengeteg birodalom milliárdokkal rendelkező kormányát, egy közel évezredes arisztokrácia színejavából összeválogatott kabinetet, melynek jó és rossz kedvétől távol világrészek jó- és balsorsa függött.

És ismét volt, amin a világ csodálkozhatott: a zemplénmegyei fiskális, mint pár év előtt Amerikában, azonképen most Angolországban a politikai élet hullámaiba vetette magát és első megjelenésével bebizonyította, hogy tud uralkodni a hullámokon. Kortéskörútja a diadalok szakadatlan láncolata volt; attól a pillanattól, hogy angol partra lépett, az ő neve került az érdeklődés központjában. Nem volt terület a hatalmas brit királyságok területén, melynek szabadelvű pártja a lángszavu szónokot hallani ne kívánta volna: a küldöttségek végtelen sora járul elé, hízogó hangu meghívóval és oly fogadásokról gondoskodott számára, amilyenekbe csak uralkodókat szoktak részesíteni.

És Kossuth ahova ment, mint a római hadvezér: jött, látott és győzött. Két hét múlva a konzervatív párt össze volt törve, kormánya megbukott, a királyné szabadelvű kabinetet nevezett ki és Kossuth sietett Párisba beszámolni Napoleonnak.

— Felség, én megtettem a magamét, most következik — ön. Küldje a seregét hazám felszabadítására.

Sajnos: az események gyorsabban fejlődtek, mint várni lehetett. Kossuth már nem találta a császárt Párisban az akkora megüzente a háborút Ausztriának és lent volt seregével a déli harctéren. Ott fogadta Kossuthot marcona katonák, trombitaszó, dobpergés és távoli ágyudörgés közt valami kezdetleges berendezésű főhadiszálláson.

A hihetetlen eredmény láthatólag meglepett még abban az ideges kedvében is, amikor egy hadvezér lehet nagy ütközetek előestéjén. — gratulált hozzá. De egyéb nem történt, Kossuth csalódottan távozott: már akkor látható volt, hogy Napoleon a magyarok segítségére nélkül is tönkreveri Ausztriát.

Sietett vissza családja körébe kipihenni fáradságait és erőt meríteni a további küzdelmekhez.

— Bármilyen történjék is, egy dolog bizonyos, hogy magyar vér céltalanul nem fog omolni.

Ezzel számolt be fiainak.

És ebben az iskolában nőtt fel Kossuth Ferenc. Őt nem a mindent mérő s a végzetben törhetlenül bizni tudó Kossuth, a forradalom lánglelke nevelte, hanem a csalódások rettentő megpróbáltatásait átélő, csapongó képzetét vasbékákba vert nagy államférfi, a hidegen számító hatalmas politikai ész, mely tiszta szemmel néz körül és nemcsak a népek erőviszonyait mérlegeli helyes ítélettel, de az azokat irányító emberek jellembeli értékét is, kiknek be tud látni lelkük mélyébe és meglátja legtitkosabb gondolataikat.

Kossuth Ferencet későbbi politikai pályáján voltak, akik félreismerték. Pedig csak rá kellett gondolni az ő ifjúságára, atyjának csodás szereplésére az emigrációban, mindennemű politikai kalandtól való bölcs és becsületes tartózkodására, hogy néha zavarba jöttünk, melyik szerepét tartjuk nagyobbak: mikor mindent mert, vagy mikor mindentől óvakodott — és megfejtve állt előttünk a fiú politikai jelleme.

Ötvennégy éves volt Kossuth Ferenc, mikor atyja halála után visszatért hazájába, hogy annak sorsa intézésében nemsokára elhatározó szerepet vigyen.

Egy változatos, mindennemű tapasztalatokban gazdag élet állott már akkor mögötte, kilángolt erős szenvedélyek, fényes sikerek és keserű csalódások jellemező viharos kora. Kossuth Ferenc valóban nem tékozolta el életének egyetlen perőét sem, azt a negyedszázadot, mely a koronázással véget ért emigráns mozgalmaktól az ő hazajöveteléig eltelet, szinte szakadatlan tanulás közt töltötte. Kulturája a legszokatlanabb sokoldalúságról tanuskodik: kevesen vannak ma Magyarországon, még a szaktudósok közt is, kiknek a klasszikus irodalomban mélyebbre ható tudásuk lenne, mint neki — a nagy készségű mérnöknek, a technikai tudományok hajdan elsőrangú művelőjének. De műveltségének európai színvonalát képzőművészeti sikereivel vívta ki eginkább: Emlékszem a hetvenes évek közepéről néhány bírálatra, melyeket olasz lapokban olvastam a milánói, velencei, római és nápolyi kiállításokon megjelent műveiről: a „Corriera della Sera” írta ekkor róla e sokat mondó sorokat: „A magyarok egykori kormányzójának fia, ha akarja, korának egyik elsőrangú festőművészevé emelkedhetik. Egyedül tőle függ, hogy nevét a művészettörténet legszebb lapjaira írja fel az utókor.”

A sors másképen akarta. Kossuth Ferenc egész fiatalága nyugtalan vágyódásban telt el a hazája után. Amíg atyja élt, erről nem lehetett szó; köztük a kimondott szónál erősebb kötés, az együttérzés titkos megállapodása az volt, hogy Kossuth Ferenc csak azon a napon jöhet be a hazába, amelyen Kossuth Lajos. Ez a történelmi pillanat 1894. március 27-én következett el; fájdalom, mikor már az apa halott volt és fia a koporsóját kísérhette.

Kossuth Ferencre ekkor következett el az idők teljessége; apjától örökölt nagy és fényes tehetségei kifejtésének csak most érkezett el az ideje. Mindaz, amit addig tett és cseleke-

dett, egy komoly, törekvő, hatalmas elme szárnypróbálgatása volt: kereste a tért, a régi, amelyekben érvényesülhet, de mindmáig. Voltak számottevő nagy sikerei, melyek nevét ismertté tették a nagyvilág legjobb társaságaiban és számára irigylésreméltó helyzetet biztosítottak, de az igazi nagyság útja, melynek irányát az apja élete jelölte ki, csak itt nyílt meg előtte a hazában. A sors nem akarhatta, hogy Kossuth Lajos fiából gazdag vállalkozó legyen a külföldön, vagy mint elsőrangú bohém: nemzetközi művészi élet egén váljék el és feltűnő fényes üstökössé: Kossuth Ferencnek hazája politikai életében kellett elfoglalni a hozzá egyedül méltó polcot.

Hogy ama tizenkilenc év alatt, amit itt töltött, mit tett, és hogyan tette: minden politikusként élénk emlékezetében van. Amint hazajött, a következő évben: 1895. április 10-én képviselővé választották, s ekkor nyomban nagy hivatás várt rá: mindenki tőle várta, hogy a kettészakadt függetlenségi pártot egyesíteni fogja. A két közjogi ellenzéki párt közül úgy az *Ugron*-párttól, mint a *Justh Gyula* pártjától meghívást kapott. Kossuth a *Justh*-pártba lépett be, mire *Justh Gyula* 1895. december 4-én az elnökségről lemondott, s a párt Kossuth Ferencet választotta elnökévé. A két párt egyesítése nem sikerült a parlamentben, de más meglepetés történt: az 1896-iki általános választásoknál Kossuth az atyjára emlékeztető oly hatalmas és fíradhatatlan te-

vékenységet fejtett ki amely az *Ugron*-pártot majdnem teljesen megsemmisítette, a *Kossuth*-párt pedig, mint a parlamenti ellenzék legerősebb csoportja, sok esetben elhatározó befolyást tudott gyakorolni a tárgyalásokra.

Egymásután következtek el ezután oly parlamenti csemények, aminőkre addig nem volt példa Magyarországon, s amelyek sikerei a *Kossuth* nevével vannak szoros kapcsolatoan. Mindnyájan emlékezünk még a *Bánffy*-kabinet ellen indított obstrukcióra, a *Tisza*-féle törvényjavaslat (*Tisza*-lex) elleni állásfoglalásra 1898. december 19-én a nemzethez intézett szózatára és nyomban utána 1899. január 1-én az ujévi üdvözlőkhöz mondott beszédére, melyben a pártközi béke feltételeit fejtette ki. Semmi sem bizonyítja jobban *Kossuth* államférfiúi tehetőségét, mint ez a beszéd, melynek pontozatai később belekerültek a híres paktumba, ami tényleg hosszabb időre visszaállította a parlament eszelekvő képességét.

A paktum nemesak alap gondolataiban, de létrejöttében *Kossuth* alkotásának tekinthető, bárha szövegezésében az egész pártközi bizottság vett is részt. E híres okirat, melyet 1899. február 23-án irtak alá, első pontjában kimondta, az ellenzéki pártok az új kormány megalakulása után nem gátolják meg az elnök és alelnökök megválasztását. A második pontban ki volt mondva, hogy nem gátolják meg a költségvetési és a véderőről szóló javaslatok törvénynyé választását. A harmadik pontban

szó volt a kuriai bíraskodás behozataláról, a hárszabálymódosításról, az Ausztriával való kiegyezés megkötéséről és még több más sarkalatos törvényről, melyek az államélet legfőbb feltételeiről rendelkeztek. *Kossuth*ot a paktumot előkészítő pártközi bizottság elnökké választotta, s a paktum két eredeti példánya közül az egyike, melyet *Széll Kálmán* aláírt, nála tették felébe.

A további parlamenti küzdelmekben már meglátszott, hogy *Kossuth* Ferenc vezetésére van hivatva az ország sorsa intézésében. *Széll Kálmán*, majd *Tisza István* kormányzása után pedig végre bekövetkezett az eddig hihetetlennek tartott óriási eredmény: a 1905-iki januári választásokon a nemzet többsége a *Kossuth* vezérlete alatti függetlenségi pártot óriási többséggel juttatta be a parlamentbe.

Kossuth diadala teljes volt, s ezt nem homályosíthatta el a darabontkorszaknak nevezett rövid intermezzo sem. *Kossuth* Ferenc, amint megtalálta az utat a nemzet szívéhez, azonképen megtalálta az uralkodó bizalmához is, és 1906-ban, mint kereskedelmi miniszter belépett az ő általa teremtett kormányba. Ennek a kormánynak a történetét még ma nem lehet megírni. Végtelenül érdekes fejezete lesz ez a magyar nemzet történetének, mikor majd megtudják, hogy a *Kossuth* Ferenc miniszterelnöksége, melyről a bekövetkezett válságok idején oly gyakran volt szó, miért nem valósulhatott meg.

Kondoleált a király Kossuthnének.

— *Tisza István* gróf sürgőnye. — Országos részvét. —

Reggel kilenc óra után *Kossuth* Ferencné nevében táviratot küldötte ő felsége kabinetirodájának és tudatták *Kossuth* Ferenc halálát.

A király részvéte.

A király a kabinetiroda útján a következő részvéttáviratot küldte az özvegynek:

Öcsászári és Apostoli Királyi Felsége sajnálattal értesülvén *Kossuth* Ferenc, volt kereskedelmi minisztere, Excellenciád férjének elhunytáról, Nagyméltóságodnak őszinte részvétét kifejezni méltóztatik. Legfelsőbb parancsra *Daruváry*.

Kossuth Ferenc özvegye a következő távirattal köszönte meg a király sürgőnyét:

Öcsászári és Apostoli Királyi Felsége legmagasabb részvétinyilvánításáért hódoló tisztelettel köszönetet mond özvegy *Kossuth* Ferencné.

A rengeteg részvéttávirat között, amely a családnak érkezett, az első között volt a miniszterelnök kondoleáló sürgőnye.

(A miniszterelnök távirata.)

Tisza István gróf, aki Bécsben értesült *Kossuth* Ferenc haláláról, a következő táviratot küldte:

Igaz részvétenek kifejezését küldi *Tisza*.

Hazai Samu bárótól az alábbi távirat érkezett az özvegyhez:

— Kegyelmes asszonyom! Nagy megilletődéssel értesültem épen most, kedves férjének megrendítő elhunytáról. Fogadja kegyelmes asszonyom igaz, mélyen érzett részvétem kifejezését. *Hazai* Samu honvédelmi miniszter.

Balogh Jenő igazságügyminiszter a következő részvéttáviratot intézte az özvegyhez: Kegyelmes asszonyom! A mérhetetlen veszteség alkalmából, mely férje elhunytával érte, fogadja őszinte, szívből jövő részvétem kifejezését. *Balogh* Jenő igazságügyminiszter.

Távírátilag kondoleáltak még: *Ghyllány* Imre báró földmivelésügyi miniszter, *Justh* Gyula, *Désy* Zoltán, *Bethlen* István gróf, *Mucsa* Gyula, *Hegedüs* Loránt országgyűlési képviselők és számos vidéki függetlenségi szervezet.

Személyesen jelentek meg a gyászházban részvétüket kifejezni: *Platthy* György, *Szterényi* József, *Földes* Béla, *Szentiványi* Árpád, *Széchenyi* Aladár gróf, *Gunst* Bertalan, *Raffay* Sándor, *Nagy* Albert főrendiházi orvos, *Gombos* Lajos ceglédi polgármester, *Justh* János, *Sebes* Dénes, *Vigyázó* Sándor gróf és neje, *Hollán* Sándor és *Péterffy* kereskedelmi miniszteri tanácsok.

(Arad részvéte.)

Kossuth Ferenc tudvalevőleg diszpolgára volt Arad városának. Epen ezért *Varjassy* Lajos polgármester, amint híret vette a halálnak, kitűzte a városházára a gyászlobogót, a város közönsége nevében részvéttáviratot intézett az elhunyt özvegyéhez és táviratilag bizta meg *Lócs* Rezső h. polgármestert, aki jelenleg Budapesten időzik, hogy az elhunyt ravatalára a város nevében helyezzen koszorút. A polgármester a legközelebbi közgyűlésen parentálja el a halottat és tesz javaslatot abban az irányban, hogy milyen módon örökítsék meg *Kossuth* Ferenc emlékét.

(A képviselőház részvéte.)

A halál hírére az országház főbejárata fölött a korai reggeli órákban kitűzték a gyászlobogót. A képviselőház elnöksége díszes koszorút rendelt a ravatalra és hivatalos kommunikében közli, hogy *Beöthy* Pál elnök vezetésével a Ház testületileg részt vesz a temetésen. Miután a képviselőház ülésait bizonytalan időre elnapolták, ez ideig nem lehet tudni, mikor áldoz a Ház *Kossuth* emlékének nyílt ülésében. *Beöthy* Pál ezidőszent nincs Budapesten és csak a temetésre érkezik vissza a fővárosba.

A távollévő *Beöthy* Pál képviselőházi elnök helyett és nevében az elnökség Budapesten időző tagja *Szász* Károly alelnök *Tóth* Ferenc miniszteri osztálytanácsos kíséretében látogatást tett *Kossuth* özvegyénél, hogy kifejezze a képviselőház részvétét, mindaddig is, még a Háznak módjában lesz ezt ünnepélyes formában megtenni. *Beöthy* Pál elnök nevében közölte az özvegygel, hogy a képviselőház készséggel gondoskodik az elhunyt temetéséről, ha a család másképpen még nem határozott. *Kossuth* Lajos Tivadar, köszönte meg a meleg részvétet és hálással fogadta az ajánlatot, de sajnálattal jelentette ki, hogy nincs abban a helyzetben, hogy azt elfogadja, mert a család már a főváros ajánlatához járult hozzá, s ezért felkérte az elnököt, hogy a képviselőház ne ragaszkodjék elhatározásához. *Szász* Károly ezután a maga nevében is részvétenek adott kifejezést.

(A politikai pártok részvéte.)

Az országgyűlési nemzeti munkapárt is kitűzte a gyászlobogót, *Khuen-Hederváry* Károly gróf pedig a maga és a párt nevében meleghangú részvéttáviratot intézett az özvegyhez. *Lukács* László a munkapárt igazgatója is részvéttáviratot küldött a gyászoló családnak.

Károlyi Mihály gróf egyetem-utcai palotájában, amelynek ormára hatalmas gyászlobogót vontak föl, délelőtt féltíz órakor tanácskozás volt. A konferencián a házigazdán, *Károlyi* Mihály grófon kívül a következők vettek részt: *Apponyi* Albert gróf, *Károlyi* Imre gróf, *Tóth* János, *Szentiványi* Árpád, *Földes* Béla, *Beck* Lajos, *Szebeny* Antal és *Platthy* György. Rövid tanácskozás után elhatározták, hogy a függetlenségi és 48-as párt körhelyiségében délután hat órakor a párt tagjaival együtt megbeszélést tartanak a gyász módozatának megállapítása céljából. A tanácskozáson szövegezték meg a párt gyászjelentését is. Az esti megbeszélésen részt vett *Justh* Gyula is, akit *Kossuth* haláláról táviratban értesítettek.

A esztörtöki temetésen a párt nevében Apponyi Albert gróf és Károlyi Mihály gróf beszél. Az előbbi a beszentelésnél, az utóbbi a temetésben.

Kossuth Ferenc elhunytáról az Egyesült függetlenségi és negyvennyolcas-párt a következő gyászjelentést adta ki.

Az Országos egyesült függetlenségi és 48-as párt mélyszégyen fájdalommal tudatja szeretett elnökének, Kossuth Lajos fiának, Kossuth Ferencnek, 1914. május 25-én bekövetkezett gyászos elhunytát.

Emlékét áldva és hiven megőrizve, átadjuk jövő nemzedékek kegyeletének. A függetlenségi eszme oszlopa dőlt ki; legyünk erősek annak pótlására.

A boldogult földi maradványainak Kossuth Lajos sírboltjában való elhelyezéséről a székesfőváros gondoskodik. A gyászszertartás 28 án reggel 10 órakor tartatik a Nemzeti Múzeum csarnokában. Onnan kísérik boldogult vezérünket utolsó útjára.

A gyászjelentést gróf Apponyi Albert fogalmazta.

(A külföld.)

A *Berliner Presse* mai esti számában Kossuth Ferenc halálához című cikkben azt fejtegeti, hogy a veszteség, amely Kossuth Ferenc halálával a nemzetet érte, főképen onnan ered, hogy az elhunyt egy történelmileg szent egyén utódja volt.

Nem balzsamozzák be.

(A halotti maszkn.)

A délelőtti folyamán Horvay János szobrászművész a gyászházban halottmaszknót készített Kossuthról. Tizenegy óra tájban felhívták Tóth András borbélyt, akinek a Gresham-palotában van a műhelye. Tóth megborotváta a halottat. Kossuth arcát nyolchetes szakáll fedte. A halálküzdelem nyomai teljesen elsimultak. Kossuth arca nyugodt és átszellemült. A borbély rávésette a borotvára a mai dátumot és eraklye gyanánt fogja eltenni a kést, amelylyel Kossuthot megborotváta.

Buzay Károly tanácsnok, aki a főváros részéről a temetést rendezi, érdeklődött a boldogult családjánál, hogy nem óhajtják-e a holttestet bebalzsamozását.

— Boldogult bátyámnak — mondta Kossuth Lajos Tódor — elve ellen volt a holttest balzsamozása s életében sokszor nyilatkozott a balzsamozás ellen. A bebalzsamozásnak nem volt híve, mert ilyen esetben a testet fel szokták darabolni.

A család kifejezett kívánságára mellőzni fogják a bebalzsamozást.

VÁROS ÉS MEGYE.

Árlejtések a városnál. A gazdasági szék ma tartott árlejtést a gyermekkorház fertőző pavilonjának központi fűtésére. Pályáztak: Schäffer Richárd Aradról 8482 koronás, Gelber Sándor 7485 koronás, Szepessy Sándor 7282 koronás, Waldmann Antal 6878 koronás, Pogány Nándor 11103 koronás, Rohonci Hugó 8093 és 7063 koronás, végül a magyar fűtési vállalat budapesti cégek 6892 koronás ajánlattal. A gazdasági szék Lócs tanácsnok elnöklésével *Nachtnébel* Ödön főmérnök, *Kilényi* János főszámvevő, *Maresch* Gyula és *Bing* Hugó bizottsági tagokból álló szakbizottságnak adta ki az ajánlatokat javaslatlétel céljából. A számvevőségél szükséges vasszakrénnyekre ajánlatot adtak be: Gelléri és Schuller 1070 korona, Stoll Béla 1150 korona, Ifj. Krebs József 830 korona, Berta Testvérek 1190 és 935 korona, Arnestein és társa 1290 és 1040 koronás egységárral. Ezeket is kiadták az említett bizottságnak.

A külvárosi utcák burkolása. Arad város gazdasági széke ma Lócs Rezső gazdasági tanácsnok elnöklésével tartott ülésében elhatározta, hogy kiírja a következő utcák burkolására a versenytárgyalást: Perényi, Nagy Sándor-utcákra aszfalt, Andrényi, Sarló, Borona, Kasza- és Kapa-utcákra aszfalt, keramit és aszfalt burkolattal, végre 30 utca törött kő fedésére. Pályázatot írnak ki az összes hibás aszfaltburkolatok átöntésére. A pályázati hirdetmény a napokban jelenik meg.

Fogházra ítélték a tanár inzultálóját.

(Kádas Lajos dr. ügye az aradi törvényszék előtt)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, május 25.

Ez év januárjában kinos jelenet folyt le a gimnázium egyik termében. Kádas Lajos dr. aradi magánzó előadás közben behatolt a tanteremben, rátámadt Polgár Gy. Ödön dr. tanárra és ott öt tanítványai előtt még mielőtt védekezhetett volna, tettleg inzultálta. Kádas dr. ellen hatóság elleni erőszak büntette miatt indult meg az eljárás, s ügyében ma tartott főtárgyalást az aradi törvényszék. A bíróság tanácselnöke *Lehrmann* Viktor volt, tagjai *Rotár* Sándor és *Aknai* Andor. A közzéadott *Moróczy* Dénes kir. ügyész, a főmagánvádlót *Nagy* Sándor dr. képviselte, míg a védelmet *Marsieu* Jusztin dr. látta el.

Az eljárás tulajdonképpen nemcsak Kádas dr. ellen indult meg, hanem egy *Schwartz* Adolf nevű kereskedő ellen is, aki az inzultus alkalmával Kádas kíséretében volt. Már egyszer ki volt tűzve a tárgyalás, de a határnapra *Schwartz* nem jelent meg és így az ügyet el kellett napolni. A mai tárgyaláson sem jelent meg *Schwartz*, de a törvényszék elnapolás helyett úgy határozott, hogy *Schwartz* ügyét elválasztja Kádas doktorétól s külön tárgyalja.

Elsőnek Kádas dr.-t hallgatta ki, aki beismerte ugyan, hogy a terhére rótt cselekményt elkövette, de kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek.

— Polgár — mondotta — hónapokon keresztül olyan híreket terjesztettek rólam a városban, amelyek engem közmegegyezésnek tehetek volna ki. Minden uton elégtételt akartam magamnak szerezni s végső elkeseredésemben határoztam el, hogy személyesen vonom felelősségre őt. Január 20-án *Schwartz* Adolf társaságában felmentem a gimnázium épületébe. Épen órák közti szünet volt s miután megtudtam, hogy a tanár melyik tanteremben tartózkodik, egy tanulóval kikértem a folyosóra. Polgár kiüzente, hogy nem jön ki, mire benyitottam a tanterembe s megszólítottam: „Tanár ur, jöjjön ki!” — „Nem megyek!” válaszolta Polgár — mire én kuryakorbácsot rántottam ki a zsebemből és végigvágtam rajta.

Az inzultált tanár a bíróság előtt kijelentette, hogy ő Kádasról nemcsak hogy rágalmozó, hanem egyáltalán semmiféle híreket nem terjesztett. Magának az inzultusnak lefolyását nagyjában Kádas dr. előadásával egyezően mondja el. *Reiss* Miklós, *Láng* József és *Institoris* Jenő gimnáziumi tanulók szintén az inzultus lefolyásáról beszéltek.

Marsieu Jusztin dr. védőbeszédében mindenekelőtt az inzultus okával foglalkozott s Kádas dr. lelkiállapotát festette, majd hosszasan bizonyította, hogy Kádas cselekményét nem lehet hatóság elleni erőszaknak minősíteni egyrészt azért sem, mert a tanár nem hatósági személy, másrészt pedig még ha hatósági személynek jelentenék ki a tanárt, az inzultus különben sem tanulási idő alatt, nem hivatali működése közben érte.

Moróczy Dénes kir. ügyész megbonthatatlán logikájú s érvekben gazdag vádbeszéde után a bíróság tanácskozássra vonult vissza. Hosszas tanácskozás után a törvényszék *Marsieu* dr. álláspontját fogadva el nem hatóság elleni erőszak büntetésében, hanem nyilvános becsületsértés vétségében mondotta ki bűnösnek Kádas dr. és megállapítván, hogy az inzultus ugyan hivatalos működése közben, de nem abból kifolyólag érte a tanárt, az inzultus elkövetőjét, két havi fogházbüntetéssel sújtotta. Az indokolás súlyosbító körülménynek vette, hogy Kádas egy tanárt a tanteremben tanítványai előtt inzultált. Az ítélet ellen ugy az elítélt, mint az ügyész feleltek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Aradi színészek kabarétársulata.** Az aradi színház művészei az egy hónapos nyári vakációt arra használták föl, hogy alkalmi kabarétársulattá szervezkedve bejárják a környék nagyobb községeit. A körutat Békéscsabán kezdték meg. A színészek kabaréjáról a csabai lapok nem a legnagyobb elragadtatással emlékeznek meg. A Békésmegyei Függetlenség különösen hosszan panasolja el, milyen gyenge volt az előadás. — Kijött a színpadra *Polgár* Sándor, aki egy kétszáz éves viccel akarta mulattatni a közönséget — írja a csabai kritikus. Majd bekonferálta *Nógrádi* Malvint, aki a műsor szerint a *Medgyaszay*-kabarét legújabb számait adta elő. Ezek olyan újak voltak, mint a régi csabai kistemplom. No és az előadása? Jobb róla nem is szólni. Majd valami *Győző* Alfréd nevű színész merészkedett ki és trágár kuplékat adott elő. Később *Győző* különböző imitációkat mutatott be: a varrást, a cseresznye és ribiszke evést, köpködéssel fűszerezve. Nohát, hogy mit merészel egy ilyen mucsai érzékkel bíró színész, az felháborító. A jelenleg itt működő cirkusz bohócái ezt nem mernék megtenni. . . *Dióssy* Nusi, a híres primadonna következett. Szép ruhái voltak, de az nem elegendő. Ugy látszik, reája is hatással volt az előző kudarc s előadott számaival nem aratott oly nagy sikert, mint máskor. Végül a zongorás, akit az aradiak magukkal hoztak, még tán a hangjegyet sem ösmeri és rettenetes dolgokat művelt, ott hagyta a zongorát és nem volt más kíséret. A másik csabai lap, a Békésmegyei Közlöny, már jobban meg volt elégedve, az aradi művészekkel és csak azt állapítja meg, hogy a névtelen zongorás nem tudott zongorázni és más játszott kísérettel, mint a mit a színpadon énekeltek.

* **Öfensége a trónörökös.** (Az *Uránia* tegnapi bemutatója.) A színház tegnapi bemutatója a teljes siker jegyében folyt le. Elsőrangú képek, csodás és szép rendezésben és játékban a közönség teljes elismerését nyerték meg. A kis képek közül a legfrissebb *Gaumont* Híradó és „Az igaz szerelem” című színes bohózat tetszett leginkább. Teljes és osztatlan volt az elismerés a vigjátéki slágernél, mely sziporkázó ötletességgel és bájos naivsággal mutatja be egy modern fejedelmi házasság történetét. Egy szegény Balkán fejedelem országában nagy bajok vannak a kassza körül és a fejedelem elhatározza, hogy a megzavart egyensúlyt a trónörökös jól sikerült házasságával fogja helyre állítani. Hosszas keresés után találkozik is egy milliárdos leány, akibe a herceg természetesen beleszeret. De a kiszemelt áldozat próbára teszi a herceget. Mint szobaleány jelenik meg és mikor a herceg az udvartartás tiltakozása dacára is a szobaleányt akarja elvenni; a milliárdosleány leleplezi magát és boldog frigy lesz a dologból. 5

* **Fantomas az Apollóban.** Kétségtelenül a mozi legérdekesebb alakjai közé tartozik *Fantomas*, ez a szeniális gonosztevő. A sötét büntettek láncolata, a hajszolt élete, amelynek reprodukálása nagyszerűen jut kifejezésre a mozi fejlett technikájának segítségével. Nem győzzük csodálni azt a sok incenciót, amelylyel *Fantomas* alakját megkonstruálták. A detektívdrámának minden egyes fejezete új, iz-

galmas eseményeket, nem várt fordulatokat hoz. Hiába való Juvének, a kitartó rendőr-főnöknek és hű munkatársának, Fandor újságírónak emberfeletti munkája és haláltüveg-vető üldözése, az utolsó pillanatban Fantomas mindig egérutat talál magának. A hatodik fejezetben, amelyet ma mutatott be az Apolló-színház, rendkívül érdekesen alakul az izgalmas mese és a végsőig fokozza a néző kíváncsiságát. Fantomas hatodik folytatása mellett elsőrangú képeket mutat be az Apolló új műsorán.

* „Le a férfiakkal“ vigjáték a Kék egér szereplőivel legközelebb az Urániában.

Magyar hadbíróság Aradon.

(Az új dandár-törvényszék. — Aradi ügyvédek katonai bíróság előtt.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 25.

Néhány hét múlva életbelép az új katonai büntető perrendtartás, mely lényeges változást hoz a hadsereg igazságszolgáltatása terén. Nemcsak szellemében lesznek humánusabbak a modernebbek az új büntető rendelkezések, de magában a hadbíróságok szervezetében is gyökeres újításokat eszközöl a törvény. A mostani hadbíróági rendszerek ugyanis teljesen megszűnnek s helyettük a dandártörvényszékek illetve a hadosztály törvényszékek fognak a hadsereg kebelében igazságot szolgáltatni. A dandár-törvényszékek körébe a vétségek tartoznak, míg a hadosztály törvényszékek a büntettek felett ítélik meg, egyúttal pedig felebezési fórumként működnek a dandár-törvényszékekkel szemben. Ezek a változásokon kívül lényeges újítás a törvénynek, hogy a tárgyalások, kihallgatások, jegyzőkönyvek és ítéletek nyelve az állam nyelve, a magyar lesz.

Ezt a rendelkezését a törvénynek egyszerre keresztülvinni azonban lehetetlen, minthogy a hadbírók nagyrésze nem bírja a magyar nyelvet s ezért ez a rendelkezés fokozatosan lép életbe. Egyelőre egy hadosztály törvényszék és egy dandár törvényszék előtt lesz hivatalos nyelv a magyar.

Öfelsége elhatározása folytán az aradi dandár-törvényszék lesz az, amelynél egyelőre megkezdik az állam nyelvén való tárgyalásokat és ítélezéseket.

Ezzel az elhatározással Arad egy nagyfontosságú katonai intézmény székhelye lesz, amelynek működéséhez még sokkal nagyobb közjogi érték fűződik.

Természetesen ez az újítás lényeges változásokat von maga után, amennyiben megszűnik az aradi helyőrségi törvényszék és annak hadbírái is elkerülnek a városból.

Az aradi dandár-törvényszék csupán két tagból fog állni, valószínűleg egy századosból s egy főhadnagyból. Az előbbi lesz a törvényszék vezetője, aki a jelentősebb ügyeket tárgyalja, a főhadnagy pedig a vizsgálatokat vezeti és a századoshadbíró által hozzáutalt vétségekben ítélik meg.

Másik, fontos újítása az új katonai perrendtartásnak, hogy a vádlott polgári védőt is vehet magamellé azok közül az ügyvédek közül, akik a katonai védők névsorában szerepelnek. Erre vonatkozólag az igazságügyminiszter a napokban leiratot intézett az ügyvédi kamarákhoz, hogy a névsort állítsák össze. A leirat, amelyet az aradi ügyvédi kamara is megkapott, a következőképpen szól:

A közös haderő katonai bünvádi perrendtartásáról szóló 1912. évi XXXII. t.-o. 487. §-a és a honvédség katonai bünvádi perrendtartásáról szóló

1912. évi XXXIII. t.-o. 487. §-a értelmében az említett törvényeknek, legkésőbb a folyó év július havának 8. napján kell életbelépniük. Szükséges tehát a közös haderő katonai védőinek és a honvédségi védőinek lajstromait összeállítani.

Ennélfogva a honvédelmi miniszter ural létérejtött megállapodás alapján felhívom a kamarát, szólítsa föl a területén lévő ügyvédeket, hogy közülök azok, akik magukat a közös véderő katonai védőinek lajstromába, vagy a honvédségi védők lajstromába, vagy esetleg mindkettőbe felvételni óhajtják, ez iránti kérvényüket a kamaránál záros határidőn belül nyújtsák be.

Felhívja továbbá az igazságügyminiszter a kamarát, hogy a pályázókról betűrendes lajstromot készítsen, még pedig külön a közös hadsereg, külön a honvédségi védőkről. Aki mind a két lajstromba. A lajstromokat legkésőbb június 10. ig fel kell terjeszteni. A pályázati katonai bíróságnál akar védőként szerepelni, azt külön-külön fel kell venni mind a két kérvényben fel kell tüntetni, hogy a pályázó ügyvéd volt e katona, s ha igen, milyen rangot ért el, továbbá mik a nyelvismeretei.

A kamara felhívása folytán eddig hárman jelentkeztek: Kele Gyula dr., Kertész Miksa dr. és Rácz Sándor dr. aradi ügyvédek, azonban valószínű, hogy ez a névsor még szaporodni fog, mert a kamarai jelentkezés e hó 30. ig tart.

Zavarok Kossuth Ferenc végrendelete körül.

— Ellentétes nyilatkozatok. —

Fővárosi tudósítójától.

Budapest, május 25.

A kora reggeli órákban Kossuth Lajos Tivadar telefonon felhívta Rhorer Géza királyi közjegyzőt és megkérte, hogy fáradjon el a Gresham-palotába. A közjegyző nyomban eleget tett a kívánságnak, elment a halottas házhoz és negyedóraig tanácskozott Kossuth Ferenc öccsével. A tanácskozásról Rhorer Géza ezt mondotta:

— Kossuth Lajos Tivadar megkért, hogy Kossuth Ferenc végrendelete ügyében látogassam meg. Kossuth ugyanis végrendeletet hagyott hátra és a család véleményét kért tőlem, hogy mit csináljanak a fontos okmánnyal? Én elmondtam, hogy mindenekelőtt ki kell állítani a halotti levelet és a halotti levéllel egyidejűleg be kell mutatni a végrendeletet az ötödik kerületi járásbíróshoz. Igaz, hogy olyan nagy államférfiúnak, mint Kossuth Ferenc, hamarosan elterjed a halálhíre, de a bíróság nem járhat el köztudomású tények alapján, a haláleset tehát hivatalosan igazolandó. A végrendeletet — tekintettel arra, hogy államférfiúról van szó, aki esetleg fontos rendelkezéseket tehetett — sürgősen fel fogják bontani. Azt, hogy mi van a végrendeletben, nem tudom, mert az okmányt én nem láttam. Tőlem csak véleményt kértek.

Az újságírók megkérték Ambrozovics Lajos nyugalmazott főispánt, Kossuth rokonát, hogy lehetőleg ismertesse Kossuth Ferenc végrendeletének a tartalmát. Ambrozovics Lajos előbb Kossuth Lajos Tivadarral tanácskozásra vonult vissza, majd ezt mondta az újságíróknak:

— A végrendeletet ma délelőtt eljuttatjuk az illetékes ötödik kerületi járásbíróshoz. Az okmányból kiderül, hogy a megboldogult igen szerény vagyont hagyott hátra. Részleteket nem közölhetek.

A család megbízásából Kvassay Jenő miniszteri tanácsos vitte fel a végrendeletet a járásbíróshoz.

A Hold-utcai ötödik kerületi járásbíróshoz Gráf Vilmos ítélőtáblai bíró éppen a jelentkezők sorrendjét állapította meg, amikor ko-

pegtattak az ajtaján és egy fekete ruhába öltözött elegáns ur lépett be. Izgatott hangon félbeszakította a bírót:

— Négyszemközt óhajtánék a bíró uralral beszélni:

— Miért?

— Kvassay Jenő vagyok, özvegy Kossuth Ferencné fivére. Az özvegy megbízásából jöttem ide, hivatalos ügyben ugyan, de a bíró ural mégis négyszemközt óhajtánék valamit közölni.

A bíró erre visszavonult Kvassay Jenővel, akivel néhány percig tárgyalt. A tanácskozásról Gráf Vilmos táblabíró ezt mondta:

— Kvassay Jenő miniszteri tanácsos, özvegy Kossuth Ferencné megbízásából megjelent előttem és két okiratot adott át. A Kossuth nyitott végrendeletét és halotti levelét. végrendelet, amelyet Kossuth ivalaku papírra írt, össze van tépve. Erre nézve Kvassay Jenő ezt mondta:

Kossuth Ferenc egyenes felszólítására a végrendeletet aláíró két tanu ketté szakította az okmányt.

— A végrendelet — mondta — Kvassay — szerintem semmis. Erre én is kijelentettem, hogy a végrendelet, a magyar törvények értelmében semmis. Kvassay Jenő erre eltávozott hivatalomból, én pedig letétbe helyeztem az okmányokat.

— Nincs más végrendelet?

— Erről nincs tudomásom.

Hogy kik voltak a végrendelet aláíró tanuk, arra nézve a bíró nem nyilatkozott.

A végrendelet ügyében holnap délelőtt fél tizenkettőkor lesz a tárgyalás az ötödik kerületi járásbíróshoz. A három darabra tépett okmány Kossuth Ferenc kezeirésze. A borítékon ez a felírás olvasható: *Ez a végakaratom.*

Pallay Sándor és Jakab Sándor, Kossuth titkárai és végrendeletének tanui kijelentették, hogy szó sincs arról, mintha Kossuth az öt jelenlétükben tépte volna össze a végrendeletet. 1913. április 22-én sajátkezűleg írta Kossuth végrendeletét, *ők csak aláírták azt, anélkül, hogy tartalmáról tudomásuk lett volna.* A végrendeletet Kossuth ezután lepecsételte és elzárta.

Kvassay Jenő szintén nyilatkozik s kijelenti, hogy ő nem állította a bíróság előtt azt, hogy Kossuth a két tanu előtt tépte szét a végrendeletet. A dolognak különben nincs nagy fontossága, miután a két örökös, Kossuth Lajos Tivadar és az elhunyt özvegye között teljes egyetértés uralkodik az örökség felosztását illetőleg.

Ezzel szemben dr. Gráf táblabíró azt állítja, hogy Kvassay előtte jelentette ki azt, hogy a két tanu Kossuth parancsára tépte szét a végrendeletet, de különben is mellékes kérdés ez. Holnap délelőtt fél tizenkettőkor a végrendeletet ki fogja hirdetni. Az a kérdés, hogy a végrendelet érvényes-e, vagy se, nem tartozik hozzá, ezt a felek egymás között fogják elintézni. A törvény szerint Kossuth Lajos Tivadar az első örökös, azután következik özvegye és az állam,

A közelgő nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcímüket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözéskor a portókülbözet szíves megtérítését kérjük.

Az aradi mérnökegyület kirándulása.

(Tanulmányut az Acsev. honctói telepén. — Öt város mérnökei. — József főherceg üdvözlése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 25.

Csaknem teljes pontossággal 17 esztendővel ezelőtt egy körülbelül 100 tagú vidám csapat, az aradi Reáliskola IV—VIII. osztályú növendékei indultak el Aradról Boros Vida igazgató, Sztróny Lajos, Scholcz Róbert, Székely Salamon tanárok, Jancovics Ferenc a mostani igazgató, az egyetem padjairól éppen kikerült fiatal tanár, Szathmáry János, mindenki „János bácsi”-ja és mások vezetése alatt. Az Acsev. mozdonya Honctóig vitte a fiukat, engem, mint IV. realistát, onnan pedig egy iparvasuton, kanyargó patak mentén egy szép erdőbe utaztunk, ahol a társaság még egy második napot is töltött, elbájoztan és felüdülten a vidék csodás természeti szépségeitől.

És ma 17 esztendő múltán az akkori tanulók közül is többen, ismét egy 100 tagú társaságban keltünk utra, hogy az Aradi Mérnök és Építész Egylet égisze alatt, a szegedi és temesvári társaságok tagjaival, Gyula és Zenta városok mérnökei társaságában tegyük meg, ezúttal más célokat tartva szem előtt, a szépséges utat.

De micsoda változás! Nehéz és dohogó mozdonyok s a lassan járó vonat helyébe, a száguldozó zümmögő motoros lépett s ez is, mint az első magyar „D Zug”, megállás nélkül fut céljára. A fiukból mérnökök lettek, a vicinális vasút pedig ezalatt a világszerte elsőnek honosította meg a legmodernebb vontatást, bevezetve a motoros gyors közlekedést, miáltal megháromszorozta addigi személyforgalmát.

Boros Bóni nagyszerű koncepciójú terve, mindig méltó utódok kezeiben, tökéletesült, fejlődött. Ipartelepek, több gyár, kiterjedt erdőgazdálkodás keletkezett az Acsev. vonalai mentén, ha másként nem, maga a vasúttársaság által létesítve. A legnagyobb szerűek egyike ezek közt az Acsev. honctói cementgyára. Elsősorban ennek tanulmányozására rendezte az Aradi Mérnök és Építész Egylet a kirándulást.

Pompás idő volt. A társaság tagjai már kora reggel gyülekeztek a pályaudvaron, hová a kirándulók részére az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak gavaléros igazgatósága külön motort állított rendelkezésére. A motort maga Zinner Béla Acsev. főfelügyelő, a vontatási osztály főnöke vezette. Az út egy részét társaságban tölthettem. Mint szerető apa gyermekéről úgy szólt azokról az eredményekről, miket az Acsev. 1893 tól, az első kísérletektől kezdve fokozatosan elért. Ma a 70 lóerős Marta motorok óránként 50 km.-es sebességgel vonják magukkal a 3 kocsiból álló motoros vonatot. Egy ily motoros kocsi pedig 70 km. óránkénti sebességet is elért. Hallottam a motor egyhangú, monoton kattogását. Mint az óramű egyenletes ketyegése, oly finoman zeng a dugattyúk és szelepek munkája.

Hosszas sipjelzés tudatta, hogy a motoros megérkezett Honctóra. Az Acsev. honctói mérnökei, tisztviselői már várták a társaságot, mely elsősorban Zsilinszky Róbert gróf a közelben levő Fehér Kőrösi pompás vasbeton hidját szemlélte meg. Az architektúriehuson szép hid pregnans cáfolat arra, mintha vasbeton építményekkel nem lehetne művészi hatásokat elérni, sem a formákban, még kevésbé a színekben. Kovács Sebestény Aladár műegyetemi professzor tervezte a hidat, melynek szerkezetét és kivitelének módját az építést vezető Holló István az Acsev. kitűnő vasbeton specialistája ismertette.

Az egész tanulmányut tervét és részleteit Schor Lajos Acsev. főfelügyelő a változatoságot kereső gondnal dolgozta ki. Ugyanezért a már-már cementporsziváshoz berendezkedő társaságot boszorkányos ügyességgel vitte át egy valóságos fenyveserdő özöndus szférájába. Ott a Fehér Kőrös partján, a füstöt, port és hamut okádó sustorgó gyártelep tőzsomszédságában sűrű fenyvesek alatt dus reggeli rejtőzött. Hidedg sülték, felvágottat, joghurt, vaj és italok tették a menüt, amelyet az Acsev. cementgyára

igazgatójának páratlan szeretetreméltósága neje, Bleier Arminné urnó rendezett el rutinnal, izléssel.

Most már ezután bemehettünk a gyár vegykonyhájába is. A cementgyárnak ugyanis kitűnően felszerelt laboratóriuma van, hol Zsilinszky Gábor Acsev. vegyész-mérnök Ganimedeseskedik. Ő szellemi táplálékkal szolgált. Rövidre fogott, jól körülírt beszédben ismertette a honctói cementgyártást és ezemetet.

A tanulságos ismertetés és kísérletek után a társaság öt csoportra oszlott és Bleier igazgató, Zsilinszky mérnök, Benkő Béla, Nikola Vilmas és Bóra Elemér Acsev. tisztviselők kalauzolására mellett a gyárat üzem közben szemlélte meg.

Pillanatra meg-meg álltunk a gyár rettentő dűbörgésében és elgondolkoztunk az emberi elme nagyszerűségén. Megtalálta annak módját, hogy a földből az ércet kiválassza, azt formákba öntse, óriási kerekékké, tengelyékké alakítsa, azokat mozgassa és az értelmetlen, tehetetlen tömegeket úgy mozgassa, hogy értelmes, drága munkát végezzen, értékeket termeljen.

A kirándulás résztvevői tanulmányutjukat a fatelítő telep megismerésével fejezték be. Itt Schor Lajos főfelügyelő adta elő, pár perces kitűnő foglalkásban a fatelítés jelentőségét, előnyeit, ismertette az Acsev. honctói talpfatelő rendszerét, mely tudvalevőleg zinkkloriddal történik és megnégyszerezzi-ötszörözi egy talpfa életét. Utána Bóra Elemér Acsev. tisztviselő a telepet mutogatta meg. Epen delet jeleztek a gyárak kürtjei, sipjai, mire a társaság a cementportól, füsttől és hőségtől meglehetősen ernyedten gyülekezett, hogy a már készletbe helyezett iparvasut kocsijain délutáni kirándulására induljon.

Honctónek bájos kiránduló helye, a zöldesi völgyben József főherceg erdeje. Ide dirigálta az Acsev. figyelmes igazgatósága a mérnök karavánt is, hogy a vidék e gyönyörű pontját is megismertesse. Vigan kattogva, trüszkölve, füstölve gurult és kapaszkodott a kis mozdony fel a hosszú uton, mely szinte végevárhatlan lett volna, ha jobbról, vagy balról nem kínálta volna minden percben más és más tölgyképzősségeit, pompázó tavaszi mezében üde fiatal zöldjében. Tiszta vizű patak siet a pálya mellett számtalanszor keresztezve azt s vigan csörgeti vizét lefelé. Az ellenkező irányba törekvő gép és népe pedig, hol sűrű lombok alá fut, hol meg napsütötte hegyoldalban ivel tovább. A zöldesi erdőben vagyunk már. József főherceg vadászai tiszteletteljesen üdvözlik a társaságot, mely vidáman ugrál le és széled szét az erdőben.

Nemsokára azonban megszólal az ebédre hívó jeladás, a társaság ismét összegyülekezik és egy szép tisztáson fehér asztal mellett egyesül újból. Az Acsev. igazgatósága a házigazda, Bleier Arminné urnó viszi a háziasszony szerepét. Ezért oly gazdag s ezért oly izletes az ebéd. Nagyszámú asszonyosereg, fehér keztyűs férfinép sűrű-forog, szolgál fel, amelyben Zborovszky Pál acsev. főmérnök és Holló István jár legelő. A szónoklatok is csakhamar megindulnak.

Elsőnek Virágh Lajos igazgató főmérnök, az Aradi Mérnök- és Építész Egylet elnöke szólt és az Acsev. igazgatóságára, a kirándulást szervező Schor Lajos főfelügyelőre és a fardhatatlan háziasszonyra üritette poharát. Koromzay Frigyes az Acsev. műszaki igazgatója a társaságot, a 3 mérnök egyület tagjait éléti, Faur Kornél kir. műszaki tanácsos (Szeged) a vendégek nevében az aradiakat köszönti, Just Ferenc máv. üzletvezető Bleier Arminé a cementgyár igazgatóját.

Ezután az Aradi Mérnök és Építész Egylet titkára rövid beszédben azt javasolja, hogy a három egybegyűlt mérnök egyület tagjai táviratilag üdvözlőjkék József főherceget, mint akinek birtokán vannak. Nagy örömmel esendült fel az éljen szava, mert a mérnökök és építésszek nem pusztán a házigazdát üdvözlék József főhercegen, hanem az egyetlen magyar műegyetem alapítójának unokáját, az első tiszteletbeli mérnök doktort és annyi sok szegény technikus mentorának, a Műegyetemi Segélyegyletnek védnökét is.

Már vidám poharazás és anekdotázás közben emelkedik szólásra Koromzay Frigyes, hogy egy lelkes ünneplésre egyesítse az egész

társaságot. Az elismerés, a viszelet és hála hangján emlékezik meg a Műegyetem jelenlevő kitűnő tanáráról Tóttóssy Béla dr.ról, méltatva egyéniségét, munkásságát Minden ember oda tódult, mindenki koccintani akart vele és érezhető volt az a szeretet, amellyel mindenki elhalmozta volt professzorát.

A meghatottság rezgett Tóttóssy tanár hangjaiban is, amikor az ováció csillapultával szólásra emelkedett sok szép reminiscenciát elevenítve fel 32 éves tanári pályájából, végül is arra üritve poharát, hogy a nevelése alól kikerülő harmadik generációban is annyi kiváló mérnök legyen, mint amennyiről az első kettőben tud.

Még egy kitűnő férfi volt a társaságban, Penkala Ferenc kataszteri főmérnök Temesvárvárról, az ismert „Penkala”-k ma már boldog konstruktora. Alig terjedt el ennek híre, a zsebektől előrepültek a Penkala írónok és töltőtollak. Majdnem mindenkinél volt. Mosolyogva gömbölyödött az öreg ur arca és csak most látta mindenki, hogy az ismert Penkala-plakát grotesk arca, nagy fülű alakja, a mesternek kitűnő karrikaturája.

De ki győzné a hangulatok, képek mindenikét papírra vetni? Egy feledhetetlen nap eseményeivé csoportosultak azok, hozzájárulva ahhoz, mit természet, időjárás, Acsev., rendezőség, ügyszeretlet és buzgalom egyesített a honctói tanulmányi kirándulásban.

Pivny Aladár.

Tárgyal a fejedelem az albán lázadókkal.

— Elűzték a hatóságokat. —

Távirati tudósítás.

Durazzo, május 25.

A vasárnapi hírek után, melyek arról számoltak be, hogy Vilmos fejedelem családjával együtt egy olasz hadihajóra menekült s talán vissza sem térhet többet forradalomtól aláaknázott országába, — ma némileg megnyugtatóbb hírek érkeztek. A fejedelmi pár már visszatért Durazzóba s tárgyalások folynak a fölkelőkkel. A helyzet most már valamivel enyhébb, de rendkívül komoly. Távirataink a következők:

Durazzóból jelentik: Hivatalosan a következő távirat számol be a Durazzóban történt eseményekről: Az országban már hosszabb idő óta egy politikai irány jutott érvényre, amely úgy katolikus, mint mohamedán elemeket egyesít magában, akiknek jelszavuk: Albánia az albánoké és programjukul tüzték ki a fejedelem feltétlen támogatását. Az utóbbi idők eseményei alatt ennek az iránynak hívei annyiban játszottak szerepet, hogy rendőri szolgálatot teljesítettek és átvették a fejedelmi palota védelmét. A párt ma nagyülést tartott, amelyen elhatározta, hogy memorandumban fordul a fejedelemhez s ebben kifejtik az új párt kívánságait, különösen a kabinetalakításra vonatkozólag. Ez a párt Esszad pasa hívei ellen akar küzdeni.

Rómából jelentik: A durazzói kikötőbe ma újabb osztrák-magyar és olasz hadihajók érkeztek. A helyzet Durazzóban nem változott. A fejedelem állása megrendült, tekintélyét elvesztette és aligha maradhat sokáig az országban.

Durazzóból jelenti május 23 án d. u. fél kettőkor feladott és 25 én délután fél ötökor Budapestre érkezett távirat: Kavajában ötszáz lázadó a városból és környékéből elűzte az albán hatóságokat. A lázadók kitűzték a török zászlót, az albán lobogókat letépték és összetaposták, muftit és kormányzót választottak, ki-mondták az autonómiát és ezt kiabálták: *Éljen Esszad, Albánia királya.*

Rómából jelentik: A Stephani ügy-nökség jelenti Durazzóból: Sarr, holland százados, akit a felkelők elfogtak, ma délelőtt

megérkezett Durazzóba és jelentette, hogy a felkelők követelik a nemzetközi ellenőrző bizottság kiszállítását. Hozzátette, hogy a felgyelmezetlen tömeg olyan izgatott, hogy félni lehet attól, hogy lemészárolják a foglyokat. Szijakba érkező megkezdtek a tárgyalásokat a parasztok műveltebb elemeivel, akik között egy horda és egy sejk is volt.

Athénből jelentik: Szalonikiból jelentik, hogy a török basibozukok Csasszan közelében nagy vérfürdőt rendeztek, felgyújtották a házakat, a férfiakat lemészárolták, a nőket elrabolták. Eddig harminc görög holttestet találtak meg a tenger mellett is még sok holttestet hever.

Rómából jelentik: Esszad pasa ma megjelent a külügyi hivatalban és hosszabb ideig értekezett San Giuliano külügyminiszterrel. Az éjjel érkezett táviratok szerint Albániában újabb rendzavarások nem történtek. A felkelőkkel való tárgyalások eredményéről még nem érkezett hír.

Bécsből jelentik: A Zeit értesülése szerint a hadvezetés még nem tett intézkedést arra nézve, hogy csapatokat szállítson Albániába s Olaszország sem tett még ilyen intézkedést. A hír, hogy egy alpini zászlóalj Durazzóba fog menni, nem felel meg a valóságnak.

Terstyánszky—Szmrecsányi párbaj.

— A hadtestparancsnok sérülése. —
Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 25

Ma délután fél ötkor a Fodor féle vívóteremben Terstyánszky Károly lovassági tábornok, hadtestparancsnok és Szmrecsányi György országgyűlési képviselő között kardpárbaj folyt le, amely a tábornok sebesülésével végződött. Terstyánszky jobb vállán hat centiméteres vágást kapott, mire az orvosok konstatálták a harc képtelenségét és a párbajt beszüntették. A párbaj előzményei a következők:

Szombaton délután Terstyánszky nevében megjelent Szmrecsányi képviselőnél Dáni Béla vezérkari ezredes és Landt Frigyes vezérkari őrnagy és német nyelvű nyilatkozat formájában lovagias elégtételt kértek a képviselőtől a Gerő ügyből keletkezett párbajlavinával kapcsolatban. A nyilatkozatban a hadtestparancsnok rámutat arra, hogy miután ő egy másik ügyben Szmrecsányit fogadta és becsületügyi eljárás ügyben felvilágosítást adott neki, ezzel Szmrecsányinak eddig kétséges elégtételadási és vevési képességét megállapította. Ennek a körülménynek következtében lovagias elégtételt kér Szmrecsányitól azokért a sértésekért, amelyekkel a képviselő a parlament őségi dögában tett nyilatkozatában az egész tisztikart illette. Szmrecsányi György Széchényi Aladár grófot és Lovász Mártont bizta meg képviselővel, akik a hadtestparancsnok segédei előtt kijelentették, hogy nem ismerik el Terstyánszkyt az azt a jogát, hogy ő bárkinek is lovagias elégtételadási, vagy vevési képességét egyedülállóan kétségbe vonthassa, vagy megállapíthassa. Eanél fogva Terstyánszkyt az azt a kijelentését, hogy felük szatiszfakció képességét kétségbe vonta, sértőnek találják és a sértésért elégtételt kérnek. A hadtestparancsnok megbízottai erre kijelentették, hogy felük kénytelen tartani magát a katonai becsületügyi bíróság határozatához, amelynek mindenki alá van vetve. Szmrecsányi megbízottai ezt nem vették tudomásul és ragaszkodtak az elégtételvételhez.

A segédek ezután abban állapodtak meg, hogy a két lovagias ügyet együtt intézik el s miután a békés elintézés megkísérlése nem vezetett eredményre, a következőkben állapodtak meg: A felek kardpárbajt vívnak, a szokásos párbajkardokkal, szúrás nélkül, letompított kardhegyekkel, harc képtelenségig, melyet az orvosok állapítanak meg, nyak-, hónalj- és csukló-

bandázzsal. Vezető segéd Dáni vezérkari ezredes lesz. Ma délután folyt le a kardpárbaj, amely igen heves lefolyású volt. A felek nyolcszor csaptak össze, Szmrecsányi csak a védekezésre szorítkozott, nem támadt. A nyolcadik összecsapásnál kardja mégis hat centiméternyi vágást adott a hadtestparancsnok jobb vállára. Az orvosok megvizsgálták a tábornok sérülését és konstatálták a harc képtelenségét. A párbaj után a felek kezét fogták és Szmrecsányi így szólt:

— Engedje meg Excellenciád, hogy egy nyilatkozatot tegyek: *Sohasem volt szándékomban a hadsereg tisztikarát megsérteni.*

— Köszönöm Önnek ezt a nyilatkozatot — válaszolta a hadtestparancsnok s ezután a szereplők eltávoztak a vívóteremből.

HIREK.

Kossuth özvegye morfiumot ivott.

— Véletlenségből megmérgezte magát. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 25.

A vasárnapi tragikus éjszakán mentők is jártak Kossuth Ferenc lakásán. Kossuth Ferenc özvegye ugyanis a beteken át tartó izgalomtól túlfeszített és teljesen kimerült idegeinek csillapítására ma reggel negyed háromkor morfiumot vett be. Ugy látzik, hogy az adag a kelleténél nagyobb volt és mérgezési tünetek állottak elő. A gyorsan a helyszínre hívott mentők gyomormossást alkalmaztak. A délelőtt folyamán az özvegy annyira rosszul volt, hogy papot is hívtak. Később azonban elmúlt a veszély és a beteg állapota egyre javult.

Az özvegy délután egy óra hosszat nyugodtan aludt. Álmából öt órakor felébredt és Angyán és Ritoók tanírok kezelik, akiknek véleménye szerint holnapra rendeződött az állapota.

Autó tura-ut Aradon át.

— Megkezdődött a verseny. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 25

Tegnap reggel a lehuzott redőnyök és sötét ablakok alatt a főváros egyik legszebb tere, a kigyó-téren a hűvös tavaszi szürkületben berregett és zugott harminchat autó: öt órakor startoltak a kárpáti turaut résztvevői. A kicsiny téren nagy közönség gyűlt össze már félöt órára. Hatalmas versenyautók pihentek egymás mellett, a legkülönbözőbb formájú gépkocsik, melyek esodaszép és izgalmas utra voltak indulandók.

Pontban öt órakor adta meg az indulásra a jelet Krisztinkovics Béla igazgató. Percenkint indult egy-egy autó és öt óra harmincöt percre már az utóktól üres volt a tér.

A startra várták József főherceget is, de a fenség nem jelent meg. Ott volt a versenyt rendező Királyi Magyar Automobil Klub egész vezetősége. Jelen volt Terstyánszky hadtestparancsnok, Sándor János belügyminiszter és igen sok előkelőség is.

Legelsőnek Zichy Béla Rezső gróf nyolcvan lóerős kocsija startolt. Ő a vezetője az egész versenynek. A verseny nyolc napig tart és utiránya: Budapest, Munkács, Dornawatra, Szováta, Brassó, Herkulesfürdő, Arad, Budapest.

A versenynek három hölgyversenyzője is van: Madarassy Beck Ilona báróné, dr. Frohner Románé és Pásztyó Jeanette.

Néhány perccel hat óra után fejeződött be a start. A versenyzők után Dalmár Tivadar igazgató autója száguld. A rendezőség tagjai is automobilokra ültek és követték a versenyzőket, akik délelben már Kassán voltak, ahol a

Scholek ház fogadóban felszolgálták az ebédet. Két óras pihenő után a versenyzők folytatták utjukat Munkács felé, ahová este érkeztek el. Itt az Árpád utcai honvédkaszárnya udvarán szállásoltak el a gépkocsikat, este nyolc órakor pedig közös vacsorára gyűltek össze a Csillag-szállóban.

Ma reggel hat órakor a versenyzők megkezdtek a második etappe-ot, a háromszázhuszonnégy kilométeres utat Máramarosszigeten át Dorna-Watrára.

Az aradi MARTA, a kiskocsis verseny többszörös győztese, ezúttal csak egy 40 lóerős kisérőkocsival szerepel, mivel a gyár jelenleg megrendelésekkel és a Knight-motorra való áttérés munkálataival annyira foglalkoztatva van, hogy nem volt módjában a versenyre indulni.

Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Hőszűrés és helyenkint eső vagy zivatar várható. — Sürgősn-prognózis: Hűvösebb, sok helyütt csapadék, zivatarok.

— Delegációs ebéd. Budapestről jelentik: A Parkklub díszes helyiségében Zichy Ágost gróf ma delegációs routot adott, amelyen mindkét delegációnak igen sok tagja, és a delegátusokon kívül előkelő és díszes társaság volt jelen.

— Poincaré az orosz cárnál. Párisból jelentik: Poincaré köztársasági elnök június huszadikán Oroszországba utazik és három napig a cár vendége lesz. Innen Kopenhágába utazik, ahol viszonozza a dán király látogatását.

— Az aradi plébános kérelme. Monay Ferenc dr. aradi plébános és a minorita rendház főnöke ma megjelent Varjassy Lajos polgármesternél és arra hivatkozva, hogy nem a maga és nem a minorita rend, hanem a nagyközönség érdekében jár el a következőket adta elő: Arról értesültem — mondotta — hogy a tanács engedélyt ad hirdető oszlop felállítására és hogy ezt a katolikus templom elé tervezik. Ez nemcsak azért alkalmatlan hely, mert a rendház előtt bonyolódik le harmincezer katolikus hívő templom látogatása, igen nagy a kocsis forgalom a keresztelők, házasságok alkalmával, hanem azért is, mert sokszor olyan szövegű hirdetések kerülnek az oszlopra, amelyek épen nem erkölcsös olvasmányok. Ézért kérem, hogy az oszlop felállítására az engedélyt a tanács ne adja meg. A polgármester megígérte, hogy a máltánylásra érdemes szempontok figyelembe vételével intézik el az ügyet. Monay dr. írásban is beadta kérelmét és a tanács bizonyára olyan megoldást talál, amely a közérdek és magacérdek között az igazságos egyensúlyt fenntartja.

— Halálos kardpárbaj. Grácból jelentik: Véres párbaj folyt le tegnap egy orvosnövendék és egy technikus között. Az utolsó összecsapásnál az orvosnövendék kardjának éle eltört és a technikus hasába fúródott. A sebesültet, akit Probst Fereneknek hívnak, azonnal megoperálták, de ma reggelre meghalt.

— Az aradi tőzsde közgyűlése. Az aradi Áru- és Értéktőzsde vasárnap, május 31-én délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében közgyűlést tart, melyre a tőzsdei tagokat meghívja a elnökség. A közgyűlés tárgyai: Elnöki jelentés. Zárásamadás. Költség előirányzat. Tőzsdetanácsosok választása. Indítványok.

— A bihardoborodi rablógyilkosság. Nagyváradról jelentik: A bihardoborodi rablógyilkosság ügyében a nyomozás holtpontra jutott. Az elfogottak tagadnak, döntő bizonyíték pedig nincs bűnösségük mellett. A merénylet áldozata, Schmolka, a kórházban fekszik, állapota egyre súlyosodik s az orvosok nem bíznak felépülésében.

— Feltört kripta. Ungvárról jelentik: Kartob Endre püspöki irodaigazgató ma jelentést tett a rendőrségen, hogy a két évvel ez előtt elhunyt Kirsák Gyula püspök kriptájába ismeretlen tettes betört. A kripta egész télen át nem volt nyitva. A vizsgálat megállapította, hogy a tettes álkulesccsal nyitotta ki a kripta ajtaját, baltával betörte azt a falat, amely a koporsót magában foglaló fülke előtt állott, a koporsót azután vésővel szétvágta és bottal kihuzta a halott mellől lévő püspöki keresztet. A botot a tettes ott felejtette. A vizsgálat folyik.

— A Kölcsey-egyesület elnöksége értesíti a tagokat, hogy május 31-én, vasárnap déli fél 2 órakor Glattfelder Gyula dr. megyés püspök tiszteletére rendezendő társas ebédre e hó 28-ig jelentkezni lehet a kulturpalota könyvtárában kitett iven d. u. fél 2 óráig. Ebéd ára itallal együtt 6 korona.

— A tengernagy balesete. Genuából jelentik: Mikor Melló tengernagy el akarta hagyni szállóját, hogy a királyt kísérje, megbotlott a lépcsőkön, elesett és jobb lábát eltörte. A baleset következtében a tengernagynak egy hónapig ágyban kell feküdnie. A király meglátogatta Mellót.

— Dr. Barra (Wiener) a német fogorvosok berlini kongresszusáról, amelyen előadásával nagy sikert aratott, hazatért és praxiszát ismét megkezdte. 3403

— Gyászemlékünnepe. Néhaj Spitzer Igrác, az Öreges Otthora alapítójának halálának 26-án (kedden) délután 7 órakor a zsinagógában gyászemlékünnepe lesz, amelyre a hitközség t. tagjait ezennel is meghívjuk. Az előjáróság.

— Az Országos Borászati és Pincegazdasági Gépek és Eszközök kiállítását folyó hó 23-án nyitotta meg Harkányi János báró kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a budapesti városi iparosoknál. Aradról a kiállításra Hendl Odön gépgyára vesz részt, saját rendszerű szőlészeti és borászati gépeivel, melyek célszerű, szolid és csinos kivitelűek, fogva a kiállítás egyik érdekesebb látványosságát képezik mint azt a „Budapesti Hírlap” írja. Kiemelendők Hendl-cég kiállított tárgyai közül fogatos és kézi önműködő szőlőpermetező, melyeket egyedül gyárt az országban saját szabadalma szerint. A miniszter hosszabb időt töltött a cég tárgyait megtekintésével s igen érdeklődött ezen gépgyár szép fejlődése iránt.

— Siófok új strandfürdője és a siófoki szállók a pünkösdi ünnepek alkalmából nyílnak meg. Minthogy a nagykiterjedésű plage és a pompás homok- és napfürdők valóságos tengetpartit jellegű közönségnek e páratlan balatontavi fürdőhelynek, a nagy érdeklődésre való tekintettel a kabinok és szobák lefoglalása ajánlatos. Szobák júniusban 3-tól 6 koronáig állnak rendelkezésre, teljes ellátással pedig napi 10-12 koronába kerülnek. Az igazgatóság.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 25-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Biró Márton levélhordónak Mária nevé leánya. Romanov György fékezőnek György nevé fia. Horváth Benő áll. felvigyázónak Jenő nevé fia. Hegedűs József váltókezelőnek Zoltán nevé fia. Gerő Herman kereskedőnek Endre nevé fia. Meghalt: Özv. Salamon Metódné 67 éves magánzónő. Kocsis Andrásné 40 éves cseléd. Münz Jenő 19 éves magánhivatalnok. Házasság nem fordult elő.

— Bérma ajándékok. Külön e célra beszerzett mérsékelt áru, maradandó, szép, szolid, elsőrendű gyártmányú ékszerek, u. m. karsattok, függők, gyűrűk, láncok, nyakékek, órakarsattok Weinberger Ferenc ékszerésznél Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota.) 439

— Olvasóink figyelmét felhívjuk Freimann Testvérek Weitzer János-utca 9. szám alatti villanyóra berendezett, speciális képke-retező műhelyére. Nagy választék legfinomabb óvál és kerek, bronz és miniatúr keretekben. Figyelmes munka, pontos kiszolgálás. 2066

— Legalkalmasabb bérmaajándék egy szép imakönyv. Nagy választék Kerpelnél.

— Pap Lajos fogorvosi gyakorlatát Andrassy-tér 20. szám alól, Andrassy-tér 7. szám alá (Réthy-ház, Minorita-templommal szemben) helyezte át. 2926

— A közelgő bérmaásra arany, ezüst ékszerek, órák a legerényebbtől, a legegység-sabbig, igen mérsékelt árakban és nagy választékban szerezhetők be Igaz Sándor ékszerésznél Andrassy-tér, Minorita-palota. Telefon 321. Alapítva 1902. 3105

— Hölgközönség szíves figyelmébe ajánlom legújabb tavaszi és nyári női kalap modell újdonságaimat óriási választékban, kivételes olcsó árakban. Atalakitások és gyászkalapok legrövidebb idő alatt elkészülnek. Szíves látogatást kért Grünblatt Antónia Szabadság-tér 11. 2421

— Külön bérmaásra készített kedvezményes áru ékszerek, izléses gyűrűk, collierek, karsattok, órák láncal, a legerényebbtől kezdve a legértékesebbig, Grallert J. és fia ékszerész cégnél Andrassy-tér 22.

— Sokszorosítások, írásmunkák, fogalmazványok, beadványok, fordítások magyar, német-, francia-, angol nyelvben legjutányosabban elvállal Engel írógépvállalata, Lázár Vilmos-utca 2. 657

— Takarékos bérmaanyák! Legszebb ajándékok aranyból, gyémánt-, briliáns-ékszereket, órákat mélyen leszállított, igen olcsó árban Waldmannal szerzik be, Szabadság-tér 14. (Fiume-kávéház mellett). 3097

— Elegáns gummiköpenyek és átmeneti kabátok legjutányosabban beszerezhetők Hirsch Antal uriszabó cégnél Arad, Andrassy-tér 22. sz. alatt. 1557

— Keresk. tanfolyamomat Lázár Vilmos-utca 2. sz. a. Földes-palota mellett helyeztem át. Nappali és esti tanfolyamok. Díjtalan állás-közvetítés. Engel Mór tanfolyamvezető. 657

— Gyermekkoszl gyári raktár Fischer-féle Nagyrútházban Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt. Fischer-nél legfinomabb, legmodernebb és legegység-sabb gyermekkoszlak 20%-al olcsóbbak lettek.

— Gyermekkoszlak, tolokocsik, gyermekszékek, legolcsóbban Hegedűs cégnél. 1321

EGYESÜLETI ÉLET.

A katolikus háziasszonyok gyűlése.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 25.

A Katolikus Háziasszonyok Aradi Egyesülete vasárnap tartotta közgyűlését a város háza nagytermében gróf Károlyi Gyuláné elnöklete alatt.

Az elnök, meleg szavakban üdvözölte a megjelent tagokat és Lingauer Erzsébetet, a központi szövetség kiküldöttjét. Keresztes Arzenné olvasta fel titkári jelentését, amely beszámol az egyesület múlt évi eredményes működéséről. Leitner Ernőné a pénztári jelentést olvasta fel, amelyet egyhangúlag elfogadtak.

Zubor Imre dr.-t az egyesület ügyészévé választották, majd pedig a közgyűlés az aradi patronázs-egylet felhívása kapcsán kimondotta, hogy a Katolikus Háziasszonyok aradi egyesülete a patronázs egyletbe alapító tagul belép s annak munkásságát minden irányban támogatja s az egyesület képviselőjében Lőcs Rezsőnént küldi a választmányba. Ennek kapcsán Lakatos Ottó dr. rendfőnök felhívta a tagok figyelmét, hogy Aradon egy katolikus patronázs egylet van készülöben, amelynek megalakulása már a közel jövőben várható.

Lingauer Erzsébet központi főtitkár tartott ezután szép beszédet. A legteljesebb dicsérlet emlékezett meg az aradi egyesület munkásságáról s elért eredményeiről.

Lakatos Ottó dr. a vezetőség nagy és jelentős munkásságát méltatta meg, a közgyűlés tagjai ezután meleg ünneplésben részesítették az egyesület vezetőségét, főként Károlyi Gyuláné grófnét, s ezzel a közgyűlés véget ért.

A közgyűlésen az egyesület következő tagjai jelentek meg:

Károlyi Gyuláné grófnő, Abray Lajosné, Steiner Ferenné, Páris Lajosné, Buja Sán-

dorné, Kocz Józsefné, Nagy Istvánné, Hudecz Ferenoné, Hauser Károlyné szredesné, Tagányi Gusztávné, Kristyóry Jánosné, Richter Lili, Kempelen Gézané, Kempelen Augusztá, Posgay Istvánné, Kiss Lajosné, Kiss Stefánia, Schauer Eszti, Mülek Lajosné, Vertán Lukácsné, Steinitzer Jenny, Kádas Kálmáné, Drescher Gizella, Prohászka Lászlóné, Schill Józsefné, Meiszner Ernőné, Lészai Sándorné, Boros Juszti, dr. Novák Elemérné, Vida Silvia, Róka Józsefné, Lingauer Erzsébet központi főtitkár, dr. Leitner Ernőné, Hermann Mária, Keresztes Arzenné, Vertán Sári, Uray Józsefné, Csermák Agostonné, Csermák Lili, Berzsényi Béláné, Kovassevics Gyuláné, Lakatos Ottó dr., Mülek Lajos dr., Tisch Mór dr., Leitner Ernő dr., Kovács Vince, Róka József, Kádas Kálmán, Novák Elemér dr., Balázs Ferenc és még igen sokan.

(*) A kereskedelmi utazók egyesülete rendkívüli közgyűlése. Vasárnap délelőtt az Arad és Vidéke Kereskedelmi Utazók és Ügy-nökök Egyesülete rendkívüli közgyűlést tartott Kneffel Lajos társelnök elnöklete mellett. Lakatos Aladár egyesületi titkár ismertette a tárgysorozat első pontját és felsorakoztatja azokat az indokokat, melyek az egyesület címének megváltoztatását szükségessé teszik. Az egyesület megszűnt helyi jelentőségű lenni, és ép azért az igazgatóság határozatából indítványozza, hogy az egyesület címét *Álföld-Erdélyi Kereskedelmi Utazók Egyesülete* névre változtassák át. Titkár előterjesztéséhez Robitsék József, Czukor Albert, Lichtig Hermann és Sonn Adolf hozzászólásai után egyhangúlag hozzájárult a közgyűlés. Salgó Miksa dr. ügyész előterjesztést tesz a munka és kereset-képtelenségi alap megalakítása és ezzel kapcsolatban az alapszabályok módosítása iránt. Ez előterjesztés szerint minden rendes tag, ki állandó munka és teljesen keresetképtelenné válik a tagok száma után egyezer és mindenkorra segélyben részesül. Halmai József helytelennek tartja, hogy ez kötelezőleg kimondassék és a jó anyagi viszonyok között élő tag is igényt tarthasson e segélyre. Ilyen értelemben szólal fel Halmos Dezső rendes tag is. Kneffel Lajos társelnök szerint itt egy létesítendő jogról van szó, mely kötelezettségeit teljesítő tagot állandó munka és teljes kereset-képtelensége esetén minden körülmények között megilleti. Salgó Miksa dr. ugyanily értelemű felszólamlása, Grünwald Samu, Singer Sándor, Szemző Armin, Keppich Zsigmond és Hartmann József pártoló felszólamlásai után a közgyűlés tulnyomó többsége hozzájárul az ügyész előterjesztéséhez és a betervezett módosításokat elfogadja. Kneffel Lajos társelnök végül megemlíti, hogy pünkösdi első napján az Országos kereskedelmi szaktanárok kongresszusát tartanak, amelyre az egyesületet is meghívták. Kéri a tagokat, hogy e kongresszus előadásain, mely a kulturpalota nagytermében vasárnap délelőtt 10 órakor tartatik, minél nagyobb számban vegyenek részt. A közgyűlés ezt tudomásul veszi és az elnök életésével az ülés véget ért.

(*) Az aradi Autonom Katolikus Kör május hó 26-án (kedden) délután 5 órakor választmányi ülést tart, melyre a t. tag urakat ezuton is tisztelettel meghívja az elnökség.

(*) Meghívó. Az aradi „Fehér Kereszt” gyermekvédő egyesület az idej „Gyermeknapok” rendezése tárgyában a város háza emeleti kistermében 1914. évi május 28-án délután 4 órakor értekezletet tart, melyre az egyesület összes tagjai, úgy az érdeklődő gyermekbarátok meghívotnak. Báró Urbán Ivánné elnök, dr. Mülek Lajosné helyettes elnök, Urbán Iván báró elnök.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Felülvizsgálat az aradi ügyészségen. Tegnap reggel Aradra érkezett Sztaniszkovszky Adolf dr. nagyváradi kir. főügyész s ma megkezdte az aradi királyi ügyészség felülvizsgálását. A főügyész előreláthatólag még öt napig fog Aradon maradni.

SPORT.

Az ATE. szezonnyitó országos atletikai viadala.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 25.

Kellemes időben, szép számu közönség jelenlétében folyt le vasárnap délután az óvártéri sporttelepen az Aradi Torna Egylet szezonnyitó országos atletikai viadala, mely minden tekintetben igen szép sikerrel végződött. A bevezetett egyesületek közül Székeafehérvár és Ujvidék hiányzott csak. A rendezőség szép munkát végzett; 10 számból álló verseny programot mintegy másfél óra alatt bonyolította le — A verseny rendezése körül különösen Erdélyi Ferenc, Neidenbach Ödön és Jáhl Nándor szereztek érdemeket.

A verseny részletes eredménye a következő:
 I. 200 méteres síkfutás. 7 induló. Első Steinfeld Imre (ATE), második Szenessy István (TAK), harmadik Erdős Árpád (NAK). II. Súlyemelés 80 kgr. súllyal kitartó, (egyéni verseny). Első Zalay Sándor (ATE), 60 emeléssel második Téger József (ATAK) 52 emeléssel harmadik Meglics Lajos (ATE) 41 emeléssel. III. Súlyemelés 30 kilogramos súllyal 5 csapatok részére: első az ATE csapata (1+3+6+7+8) = 25 ponttal második az ATAK (2+4+5+7+9) = 27 ponttal. A győztes csapat tagjai: Zalay Sándor, Meglics Lajos, Hordovits József, Molitorisz József, Bródy Jenő. IV. 1 angol mértföldes síkfutás (egyéni). Első Makai Menyhért (NAK) 4 p. 58 mp., második Horváth Gyula (ATE), harmadik Benedek (SzAK). V. 1 angol mértföldes síkfutás. Első az Aradi Torna Egyesület csapata. Tagjai Horváth, Knizse I., Haller Imre, Zsupon István, Knizse II. VI. Gerelyvetés (hendicap). Első Fehér Lajos (ATE) 9 m. e 4735 cm., második Zalay (ATE) 5 m. e 441 cm., harmadik Steinfeld (ATE) 6 m. e 4438 cm. VII. 400 méteres síkfutás. 5 induló. Első Steinfeld (ATE), második Szenes (TAK), harmadik Zsupán János (ATE). idő 56 5. VIII. Diszkoszvetés (hendicap). Első Bródy Jenő (ATE) 12 m. e. 3945 cm., második Papp Zorilla (TAK). Előny nélkül 3660 cm., harmadik Zalay Sándor (ATE) 7 m. e. 2845 cm. 4 induló. IX. Távugrás (handicap). Első Steinfeld (ATE) 20 centiméter előny 588 cm., második Popp Zorilla (TAK) 10 cm. e. 586 cm., harmadik Bródy Jenő (ATE) 1 méter előny 565 cm. Igen jó hendicap. X. 4x400 méteres stafétafutás. 1. Az Aradi Torna Egyesület I. csapata. Steinfeld, Knizse, Zsupán, Vidak. 2. Az Aradi Torna Egyesület II. csapata Knizse II, Zalay, Haller, Fehér.

TANÜGY.

(—) Önképzőköri ünnepély. Vasárnap tartotta az aradi kir. főgimnázium „Petőfi” önképzőköre fényes sikerű záróünnepélyét. Herbán R. VIII. o. t. rövid elnöki megnyitója után Braun D. VIII. o. t. olvasta fel főjegyzői jelentését a kör ez évi működéséről. Az irodalmi számok közül Hersch A. VIII. o. t. szabadelőadása, Szilvásy I. VIII. o. t. és Kovács F. V. o. t. szavaiat emelkedtek ki, a zeneszámok közül Unger E. IV. a. o. t., Baráth H. D. VIII. o. t., Vannay I. VIII. o. t. és Schör L. VII. o. t. szóló számai tűntek ki. Az ünnepély legértékesebb száma Román József, vezető tanár ur, nagysikerű énekszáma volt. A záróülés végeztével a rajzteremben rendezett intézeti rajzkiállítás tekintette meg a közönség.

VIDÉK.

Jegyzői jubileum. Szép ünnepségben részesítették tegnap Kürtösön Zachariás Árpád községi jegyzőt abból az alkalomból, hogy most töltötte be tíz éves kürtösi jegyzői működésének évfordulóját. Este lampionos menetet rendeztek tiszteletére, majd a kaszinóban 200 terítékű bankett volt, amelyen Vaidt József, Fischer Mór, Pintér Lajos magyar nyelven, Ispravnik Liviusz és Pulkopá Juon pedig románul méltatták jegyzői érdemeit. Zachariás Árpád meghatóan köszöntte meg az ünneplést.

MULATSÁGOK

(=) A gyoroki és ópálosi önkéntes tűzoltó-egylet június hó 1-én pünkösd másodnapján, kedvezőtlen idő esetén június 7-én a kládovai völgyben és este folytatólag Gyorokon a Schmidt-féle kerthelyiségben, felszerelési alapjaik javára nyári táncvigalmat rendez.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Hétfői tudósítás.

Budapest, május 25.

Készáru.

Tartott áron elkelt 25 ezer mm.

Határidő.

	Déli sárlat	1 óral	2 óral	3 óral
Buza 1914. októberre	12 87	12 88	12 80	12 81
Rozs 1914. októberre	9 88	9 84	9 75	9 76
Tengeri 1914. júliusra	7 62	7 63	7 60	7 61
Zab 1914. októberre	8 32	8 33	8 20	8 21

Budapesti értéktőzsde (május 25.)

Oszt. hitel	—	—	—	—	605 50
Magyar hitel	—	—	—	—	789 —
10/16 koronajáradék	—	—	—	—	80 50
Oszt. magyar államvasut.	—	—	—	—	725 —
Jelzálogbank	—	—	—	—	401 50
Lezámitolóbank	—	—	—	—	496 50
Árpi Bank	—	—	—	—	476 —
Magyar Bank	—	—	—	—	492 —
Árpi-kereskedelmi Bank	—	—	—	—	8825 —
Árpi-magyarországi	—	—	—	—	83 —
Árpi-gótárjani	—	—	—	—	695 —
Árpi-vasut.	—	—	—	—	594 —
Árpi-Villamos	—	—	—	—	409 75

Bécsi értéktőzsde (május 25.)

Oszt. hitel	—	—	—	—	107 50
Magyar hitel	—	—	—	—	790 —
Oszt. magyar államv.	—	—	—	—	694 —
Déli vasut.	—	—	—	—	98 75

A Temesvári Lloydársulat terményárjegyzékének hivatalos arjegyzése. (Árak 100 kilogrammosonként korona értékben.) 1914. máj. 25. Buza 75 kilogrammos 6.40—28.50, 77 kilogrammos 26.80—28.70, 77 kilogrammos 6.80—6.90, 78 kilogrammos 27.00—27.10. Rozs (prima) 20.10—20.80, (közép) 19.70—19.90, Árpa (sérlelt) —, (sakarman) 13.70—13.90, Zab (prima) 14.40—14.60, (közép) 12.70—12.80, Tengeri régli (magyar) —, (román) 13.70—13.90, (román) régli 14.70—14.80, új 10.90—10.50, csapony 100 kgr. (fehér) 6.50—6.60, (rosza) 6.30—7.00.

Felvétele szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

KERESZTKÜT, FERDINAND KÜT:
 biztos hashajtó, mely a bűbűket nem ingerli
 a hajszálaknál, gyermekbajknál
 és aranyernél.

RUDOLF-FORRÁS
 biztosan ható szer
 hólyag, vese-
 bajknál,
 köszvény,
 csúz, húgy-
 bántalmak-
 nál stb.

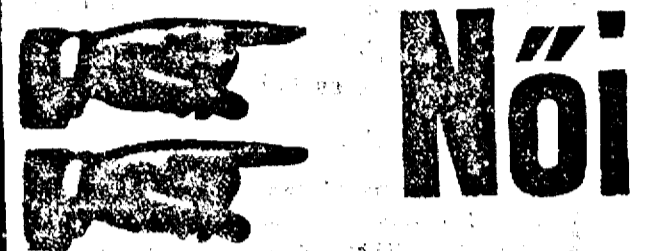
MARIENBADI VÍZ KÜRÁK
 Tiszta és természetesen főltve.

AMBROSIUS-KÜT
 EUROPA LEGGAZDAGABB
 VASTARTALMÚ FORRÁSA.
 Kiváló vérképző szer
 sápkórna és vérsze-
 genységnél.

**TERMÉSZETES MARIENBADI KÜT-FŐZŐ
 KÜT-PASTILLÁK**
 Ismertető árnyékvizkereskedésekben,
 gyógyár- és drogueriákban.

György

Menyhért és Társa

Női

Felöltők

Áruháza Arad, Andrassy-tér
 8. szám. (A Minorita tem-
 plom bejáratával szemben.)

Legújabb tavaszi újdonságaink u. m.:

- Angol felöltők
- Divat köpenyek
- Selyem és brochee köpenyek
- Angol kostumeok
- Leány kostumeok
- Divat aljak
- Blouseok és Pongyolák
- teljes választékban megérkeztek. 1164

Szabott ár! Telefon 8-55.

A tisztviselők és katonatisz-
 tek bevásárlási r. t. szer-
 ződéses szállítója.

Nyíltér.

Singer Izrael a maga, valamint az alulírottak nevében fájdalomtelt szívvvel tudatja, hogy a legszeretettebb feleség, legjobb anyja, nagyanya, dédanya és jó rokon

SINGER IZRAELNÉ

szül. ASZÓD ROZÁLIA

f. hó 24-én d. u. 6 órakor, családja boldogságának szentelt életének 74-ik és boldog házasságának 56-ik évében hosszas betegség után jobblétre szenderült.

A drága halott hült teteme f. hó 26-ik napján, d. u. 4 órakor fog a gyászházból (Kossuth-utca 1 sz.) az izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Áldás és béke poraira!

Arad, 1914. május 24-én. 3389

Özv. Dr. Singer Simonné szül. Singer Berta, Elias Izidorné szül. Singer Janka, Dr. Singer János gyermekei. Dr. Singer József, Beer Emil és neje szül. Singer Sarolta, Dr. Singer Jenő, Singer Vilma, Weinberg Pál és neje sz. Elias Ilonka, Reiner Adolf és neje szül. Elias Lenke, Singer Gábor, Singer László unokái. Elias Izidor veje. Dr. Singer Jánosné sz. Fischer Szeréna menyee. Schweiger Samuel, Kirschneré Schweiger Ilka, Schweiger Eszter testvérei. Singer Mór és neje. Singer Jakab és veje, özv. Willingerné Singer Dóra, Goldstein Sámson sógorai és sógorónéi. Özv. Herceg Józsefné szül. Aszód Vera nevelt leánya. Weinberg Editke, Reiner Sándorka Reiner Annuska dédunokái.

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Gulliver

A prima
kaucsuk
cipősarok

kaucsuk sarkok
kardlya

rendkívül erős, mert kaucsukból készült.

9247

Dr. Králitz Lajos

és

Dr. Lukácsy Lipót

ügyvedek irodáikat

1914. évi január hó 1-től kezdődőleg
Forray-utca 2a) szám (Lukácsy-ház)

teszik által. 8272

Herceg Sulkowski József Mária uradalmainak központi irodája továbbra is Salacz-utca 6. sz. alatt marad.

Fischer Mór

Arad, Andrassy-tér 25. sz.

Neuman-palota. V. és m. telefon 568.

Legelőbb bevásárlási forrás, hol óriási választékban kaphatók a legújabb kivitelű kül- és belföldi üveg, porcellán készletek, petr. villanycsillárok, mosdók, prima alumínium konyha-berendezési eikkek, alpaca és alp. ezüst evőeszközök eredeti gyári árban lesznek eladva.

Valódi karisbadi porcellánból:

6. sz. tea- vagy kávékészlet modern facon gyönyörű beégetett festéssel, aranyozással Kor. 7.-tól

6. sz. ebédlő-készlet legújabb mintákkal, kézi festéssel, beégetett valódi aranyozással Kor. 17.-

12. sz. étkezészet ugyanily kivitelben Kor. 27.-

6 pár tea- v. kávécsésze finom izléses mintával, beégetett aranyozással Kor. 3.-

Valódi kobaldszelű étkezészetekből óriási választék van állandóan raktáron 12 szem. már Kor. 90-től

Majolika mosdókészletek, modern különleges faconban Kor. 7.60-tól

Kül- és belföldi üvegekészletekből

állandóan óriási választék:

6 szem. 34 drb. gyönyörű esiszólással Kor. 13.-

Finom esiszolt vizes pohár darabja fill. - .12

Finom esiszolt boros pohár darabja fill. - .10

Képeretezés legnagyobb választékban és legjutányosabban lesznek készítve, modern ovál és gömbölyű keretek minden nagyságban és színben kaphatók. Üvegezést pontosan és legjutányosabban eszközölök.

Világhírű „Rex” patent befőttes üvegek és főzőfazekak egyedüli beszerzési forrása.

Legújabb képes árjegyzékem kívánatra ingyen és bérmentve küldöm. 3321

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

Elismert legjobb szabásu divatbluzok

valamint

legújabb divatu fehér grenadin-, batist- és vászonruhák

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és
Gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

1665

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.

Nyaraló

Barackán az A. H. M. V. megálló közvetlen közelében remek fenyves park, 3 szoba, konyha, teraszszal

kiadó.

Bővebbet

Lengyel Testvérek cégnél.

Alutírt helyen

eladó égetett téglá

malternak való homok, egy homokbánya és a Mosócsy-telepen több kisebbszertű ház szép nagy kerttel kedvező fizetési feltételek mellett. 8390

Flórián-utca 6b sz.
3-ik ajtó alatt.

Valódi perzsa szőnyegek.

Egy török kereskedőtől bizományba átvett **valódi perzsa szőnyegek** — parti áru — még egy néhány napig előnyös áron eladatnak.

Bohn Károly

üzletében Arad, Szabadság-tér
20. Telefon 760. 3391.

2788—1914. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben lévő X. fizetési osztályba sorozott évi 2000 korona fizetés 200 korona városi pótlék 240 korona ruhaállomány és 720 korona lakbérrel javadalmazott rendőrfogalmazói állásra pályázatot hirdetek és felhívem mindazokat akik ezen állást elnyerni óhajtják a törvényben előírt képzettségeket igazoló okmányokkal és másuttalán eltöltött szolgálati idejüket igazoló bizonyítványokkal ellátott pályázati kérelmeket Arad sz. kir. város törvényhatóságához címezve hivatalomba folyó év június hó 6-án déli 12. óráig nyújtásuk be.

Az állás a legközelebbi törvényhatósági közgyűlésen választás útján fog betölteni.

Arad, 1914. május 20-án.

Varjassi
polgármester.

Ö Cs. Kir. Fensége József Főherceg udvari szállítója.

Szabó Albert

ARAD, Andrassy-tér 16.

Városi és megyei telefon 239.

Megérkeztek a legjobb, legújabb kivitelű 6221

jégszekrények.

Legolcsóbb és legnagyobb raktár

Üveg, porcellán, lámpa, mennyaszonnyi kelengye, nászajándék, konyhafelszerelés, vendéglői- és kávéházi berendezések.

Mélyen leszállított árak:

Vizkészlet 1 korsó 6 pohárral ...	1.50
Borkészlet 1 palack 6 pohárral ...	1.40
Likorkészlet 1 palack 6 pohárral ...	1.—
12 drb vizes pohár csiszolt üveg ...	1.40
12 „ boros pohár „ „ „ „ ...	1.20
12 „ likörös pohár „ „ „ „ ...	1.20
1 felszolgáló állvány 6 tányérral ...	1.20
1 cukortartó	—40
1 felszolgáló tál 6 tányérral mély v. lapos	1.20

Porcellán edény, kárlsbádi gyártmány

6 pár finom színes kávé- v. tea-csésze	3.—
6 személyes kávé- vagy teás-készlet modern forma aranyozva és festve	7.50
6 személyes étkező-készlet 26 drb csodaszép forma aranyozva és festve	14.50
1 remek szép angol mosdókészlet diszesen festve	9.—
1 legújabb divatu porcellán mosdókészlet aranyozva és diszesen festve	14.—
1 majolika tészta-tál 6 tányérral diszesen festve	3.—

Alpaca evőeszközök eredeti gyári árjegyzék szerint.

Nagy választék villany- és légszeszosillárókban. — Legjobb minőségű Wolfram izzólámpák.

Képektervezések a legújabb kivitelben gyorsan készíttetnek.

Legnagyobb épület fűvezési vállalat.

21/35/1914. tkv. sz.

Együttes

Árverési hirdetményi kivonat.

As Aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár Rt. aradi cég, mint jelentkező, továbbá dr. Momák Döme ügyvéd aradi lakos, Assael Jakab és fia aradi cég, Burza testvérek aradi cég, Argyelán György mácsai, dr. Stoinescu Sándor ügyvéd aradi lakosok és végül Victoria távterek és hitelintézet Rt. aradi cég mint ezuttal csatlakozónak kimondott végrehajtatók javára 13515 kor. 65 fill., 310 kor., 80 kor., 300 kor., 177 kor. 40 fill., 200 kor. és 600 korona tőkekövetelések s járulékaik behajtása végett az aradi kir. törvényszék területén levő Aradmegye Mácsa községben fekvő 1. a mácsai 64. sz. tkvben A I. 1. sor. (128—124) hrsz. a. felvett 508. számú ház, udvar és kertre 912 kor. 2. a mácsai 595. sz. tkvben A I. 6, 9, 10, 13, 14, 17, 18 és 21. sor. 879/a, 1368/a, 879/e és 1368/e hrsz. a'alt a'alt felvett tatárhalom és funác-dülkőbéli szántóföldekre 1487 korona és végül 3. a mácsai 1152. sz. tkvben A I. 1.—3. sor. 1084/a, 1278/a, 1084/b, 1278/b, 1084/d, 1278/d, 1084/e és 1278/e hrsz. a. felvett tatárhalom és fakli dülkőbéli szántóföldekből Varsandán Péterné szül. Szűrb Florizát illető illetőségeire 756 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok és ingatlanhányadok az 1914. évi június hó 10-ik napján d. e. 9 órakor Mácsa községében megtartandó nyilvános árverésen olyképp fognak eladatul, hogy amennyiben az ingatlanok és ingatlanhányadok a C. 8., C. 56 és C. 52 a'alt özv. Varsandán Illenné szül. Csukugyán Jena javára bekebelezett életfogytiglani nasszonélvezeti jog fentartásával oly áron adatulnak el, mely a szolgalmi telekkönyvi bejegyzését megelőző t'hertertelek f'adate szempontjából ezennel megállapított 17800 koronát meg nem üti, az árverés hatálytalanna válik és az ingatlan, ingatlanok és ingatlanhányadok a szolgalmi jog fentartása nélkül a kikiáltási határnapon ujabban, de csakis a kikiáltási árak kétharmad vagyis 608 kor. 991 kor. 82 fill. és 504 koronán vagy azon felül elárvereztetul.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok és ingatlanhányadok becsárának 10 százalékat, vagyis 91 kor. 20 fillért, 148 kor. 70 fill. és 75 kor. 60 fill. készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 8888. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átiszolgáltatni.

Aradon, 1914. évi március hó 13-ik napján.

As aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.

8388

Aknay s. k.
kir. törvényszéki bír.

FOG- tőmések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos percellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddás nélkül aranyból, platinából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogakfehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a leghirnevesebb fogspeciálistáknál mint assistens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszerrel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek.
TELEFON: 10-11. SZÁM. 1025 **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

„Megértés”-től
levél ment, kérem átvenni. 3402

Szép asszony!

Távollétem folytán szombaton üzent
levelét csak hétfőn kaptam, újból
kérem válaszáért. 3401

ALKALMAZÁST NYER.

Helybeli nagykereskedés
irodájába egy gyakornok felvéte-
tik. Ajánlatokat „Nagykereskedő”
jellegére a kiadóhivatalba. 3304

ALKALMAZÁST KERES.

12 évi
gyakorlattal bíró fűtő és gépke-
zelő állást keres, esetleg cséplés-
nél. Cím a kiadóhivatalban. 3399

Középkorú

özvegy nő házvezetőnőnek ajánl-
kozik magános ur, vagy urnőhöz
Cím I. Sz. né Csikey Gergely u'ca
16. sz. 3394

Özvegy asszony

gazdasszonynak ajánlkozik magá-
nyos urhoz. Cím a kiadóban. 3397

Egy

rövid- és divatúru szakmában jár-
tas fiatal kereskedő azonnali be-
lépésre fix fizetéssel utazói állást
keres. Cím Fein S. Lipót B. Csaba
Oroszázi-ut 39. sz. 3392

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk
és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum”
teke-golyók
nagy választékban kaphatók
Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és
pontosan elintéztetnek. 1547

KIADÓ LAKÁS.

Új intézmény Aradon!

Lakásnyilvántartási iroda Deák
Ferenc-utca 8. (Messenger Boy-
vállalati) Lakást kiadóknak és ke-
resőknek figyelmébe ajánlva. El-
enyészőn csekély díjazás. Tele-
fon 816. 2840

Egy magányos udvari szoba
azonnalra kiadó. Lovarda-u. 1. 3377

Modern

4 szobás lakás fürdőszobával s
minden mellékkeliségekkel, közel
a piacokhoz 900 koronáért kiadó
aug. 1-re Lujza-utca 3. 3371

Csinosan butorozott

nagy utcai szoba külön bejáratú,
vilnyvilágítással, azonnal ki-
adó. Kápolna-utca 3. 3378

3 szobás

utcai lakás, fürdőszoba, előszoba,
villanyvilágítással június elsejére
kiadó Kiss Ernő-utca 4. sz. 3398

Kiadó lakás.

Legmodernebb berendezéssel egy
5 szobás lakás, mely áll 3 utcai
és 2 udvari szobából és a szüksé-
ges mellékkeliségekből azonnal-
ra kiadó. Ertekezhetni Petőfi-
utca 10. sz. alatt a házfelügyelőnél.
2005

ÜZLETEK.

Jóforgalmu vendéglő

istálló, ol, szín és egyéb hozzá-
tartozó mellékkeliségekkel együtt,
azonnal eladó. Nagyvárad-ut 4.
szám. 3197

Jó forgalmu

vegyeskereskedés, trafik és ital-
mérési engedéllyel eladó. Cím a
kiadóban. 3278

Egy jömenetelű

szatócs üzlet eladó. Cím a kiadó-
hivatalban. 3295

Jóforgalmu

vegyeskereskedés jutányos áron
azonnal átadó. Cím a kiadóhiva-
talan. 3350

Jó forgalmu vendéglő

házzal együtt eladó. Cím a kiadó-
hivatalban. 2930

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Acélos, tartós, kristály tiszta

jég

háztartási célokra naponta házhöz
szállítva 5 és 8 koronás adagok-
ban. Aradi Jégtelep Petőfi-utca 7a.
Telefon 199. sz. 2297

Hirnevés

halmagy vidéki málnaszörp 5
kgmos posta kanna franco 8 1/2
korona. Gyógyszertár, Nagyhal-
mágyon. 3039

Kölni víz

eredeti recept szerint készítve,
legjobb minőségben „Központi
Drogeriában” kapható. Egy üveg
—50, —90, 1.90 és 8— ko-
rona. 2201

Bérmálásra

arany, ezüst ékszerek, órák, igen
méréselt árakban és nagy választé-
kban szerezhetők be Igaz Sándor
ékszerésznél Minorita-palota. Ala-
pítva 1902. évben. Megyei és vá-
rosi telefon 321. 3263

Vessék

a legmagasabb árban uraktól le-
vetett férfi ruhát, utazó és városi
bundát valamint mindenféle egyen-
ruhát. Bleier Ignácz, ruhakereskedő
Szent Pál-utca 12. 2883

Mozsi-gép eladó,

rendkívül jutányos árban, teljes
felszereléssel. Cím a kiadóhiva-
talan. 3287

Szép fűszerüzlet-berendezés
azonnal olcsón eladó. Flórian-utca
13. 3291

Rózsá burgonya

egészséges, friss evő- és vetni
való, díjmentes házhöz szállítá-
sal kapható: Rubinstein Mór bu-
torszállítónál Arad, Telefon 188.
3380

Eladó

teljesen jókarban lévő **Rapid lán-
cos kut** 18 méter csővel. Megte-
kinthető Thököly Imre-utca 8. sz.
3387

Szabadság-tér 10. szám

alatti udvari emeletes épület bon-
tásából nyert összes anyagok ol-
csón eladók. Tabakovits Emil épí-
tész irodája, Thököly-tér 2a. 3347

Jó állapotban lévő

üzleti állványok és kiszolgáló asz-
talok fiókokkal ellátva igen jutá-
nyos áron eladók. Bővebbet Weisz
Márkusz lisztkereskedőnél, Szabad-
ság-tér, Uránia épület. 3352

Házi asszonyok figyelmébe.

Ajánlom nagymennyiségű első-
rendű friss disznósír készlete-
met, melyet 5 kgos vételnél kgként
K 1-32 árusítok. Nagyobb rende-
lés esetében a zsírt házhöz szállí-
tom. Tessék a vételt megkísérteni
és meggyőződnek a zsír kitűnő
minőségéről. Stritt Ferenc mészá-
ros Ujarad, Rákóczi-u. 136. 3380

Legjobb lugmentes

arc- és kézmosó a Hygea szappan
40 fillér, Lanolin szappan 50 fill.
Mindkét szappan tiszta növényi zsí-
radékokból készül, lugmentes, a
legfínnyásabb arcú hölgyek és gyer-
mekek, csecsemők mosására leg-
alkalmasabb. Legtartósabb, legfi-
nomabb és leghatásosabb fürdő-
szappan az Angol fürdőszappan,
óriási darab 70 fillér. Dr. Földes
és Hehs Arad. Földes gyógyszer-
tára Batthyány u. 1224

Bérma ajándékok legolcsóbb besze-
zési forrása 3059

Losonczy Lajos és Tsa

órák- és ékszerésznél Szabadság-tér 1. szám.

Arany női órák	12 koronától
Arany nyakláncok	10 koronától
Aranygyűrűk	6 koronától
Arany fűgők	5 koronától
Plu ezüst óra	8 koronától
Nikkel óra láncsal	4 koronától stb.

Szíves pártfogást kér

Losonczy Lajos és Tsa

Órák és ékszerésznél.

**„MODIANO” A LEGDRÁGÁBB
DE
A LEGJOBB!**
Ez a tanácsra így a hívelek
mint a lapocskák nyomatlanok, de
mindenikben benne van a magamással
aradgyi és a gyáros aláírása. S. J. J. J.

9273

Bérmálásra

arany-, ezüst-ékszerek, órák igen mérsékelt
árakban és nagy választékban szerezhetők be

IGAZ SÁNDOR,

ékszerésznél, Minorita-palota. „Megyei és vá-
rosi telefon 321. szám. „ Alapítva 1902-ben.

„MATTEINE“

poloska- és molyirtó vállalat

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csekély évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorzat, sem semmi más nem távolíttatik el s így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz!

2891

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.

Telefon 10-45.

Dearling for
Gentlemen

világhírű

Szivarkahüvely

sterilizált antinikotin vattával.

Minden dobozban 120 darab

Ujdonság!

Kapható:

ARADON

a különlegességi dohány-
társaságban.

12157—1914.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 60040/24—1914. sz. alatt kelt leirata alapján a báró Wüllersdorf-Urbair Bernát altengernagy által két szegény beteg tenge északon segélyezésére létesített alapítványra vonatkozólag pályázatot hirdetünk.

A pályázati hirdetmény hivatalos órák alatt a városi levéltárban megtekinthető.

Arad sz. kir. város tanácsától 1914. évi május hó 16-án.

A városi tanács.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermekkoscsik

nagyválasztékban.

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű- és játéktáru üzletében 1861

Arad, Szabadság-tér 21.

Leitározás alatt felhalmozott raktár folytán legjobb és legszebb ernyő s francia fűzők.

NASSAN R.

ernyő- és fűző-különlegességi üzletében

Arad, Szabadság-tér 19. alatt,

már 1 K. 90 fillértől kezdve árusítanak el, ahol javítások és áthuzások is a leggyorsabban és legjutányosabban, szakszerűen eszközöltetnek.

Saját készítményű
férfi, női- és gyermek-
Sandal-cipők

nagy választékban, ugy-
szintén fehér vászon és
bőr utcai cipők, jutányos
árért kaphatók az

Aradi Cipőtermelő Szövetkezet üzletében Szabadság-tér 10.
Ugyanitt nagy választék van a legújabb divatu színes cipőkből is

A múlt évi nagymérvű molykár, mely hegyaljánk szőlőtermését csaknem teljesen elpusztította és a szőlőt is elférgesítve, e közkedvelt gyümölcsöt majdnem élvezhetlenné tette, arra indított, hogy a nem sok eredményre vezetett kukacszedés és irtás helyett a molypillék irtására hívjam fel gazdatársaim figyelmét.

Évégből egy molyfogó lámpát konstruáltam, mely a rajzes idején esténként kiállítva és kivilágítva, derengő fényével az esthomályban összegyűjti a röpködő molypilléket, melyek a lámpafalak enyves oldalán megragadnak.

Ilykép anélkül, hogy a növényzetben kárt okoznánk vagy a védekezésre nagyobb költséget fordítanánk a pillangók elpusztítása által menekszünk meg a kukacok kártételétől, melyek irtása az eddigi tapasztalatok szerint elég nagy költséggel, de csekély eredménnyel járt.

Az általam konstruált molyfogólámpa, mely darabonként 2 kor. 40 fillérbe kerül, amelyből holdanként 3—4 darab állítandó fel **Gutori Földes Kelemen** gyógyszer-tárában tekinthető meg, hol a lámpák megrendelhetők és kaphatók.

A molyfogólámpák papírral vannak bevonva, melyek az én utasításaim szerint a Földes gyógyszer-tár által készített ragacsos papírral lesznek bevonva s esténként kis méccsekkel kivilágítva.

A ragacs illata, valamint a lámpa derengő fénye a körzetből odavonzza a molylepkéket, valamint a többi kártékony éjjeli pilléket is, melyek ezen ragacsnak nekiröpülve, odatapadnak.

Miért is melegen ajánlom ezen általam gyakorlatilag kipróbált és olcsó védekezést szőlősgazda társaim szíves figyelmébe **Dr. Páris Lajos**, szőlőbirtokos.

Szanatorium Dr. Fasan

Spittal Millstätter-tó, Karintia. Alapított 1893. Morfium leszoktatási gyógymód kényszer nélkül és enyhe formában, úgy mint könnyű betegeknek és idősekre szorultaknak általában. Prospektust ingyen. 1058

Legcélszerűbb szabadalmazott jégszekrények minden nagyság és kivitelben. Ház-tartási, vendéglői és nagy hűtők hentesek és mészárosok részére amerikai szerkezettel gyári áron kaphatók

Holló Testvérek

jégszekrény gyárában
Arad, Szent Pál-utca 11. sz.

Telefon 848. 3151

Különlegesség szénsav és légnyo-
másu sörkimérő szekrényekben.

Veszek

vagy más tárgyra átcserelek: zálogédelakat, tört aranyat és ezüstöt, gyémántot és brilliáns tárgyakat

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer J.-utca, Minorita-palota

Telefon 438. szám. 2038

Arad legnagyobb óra- és ékszer-
raktára. Olcsó bevásárlási forrás.

Telefon 595.

Költözők figyelmébe.

Ajánljuk nagy választékú jól berendezett modern villanycsillárainkat, ugyszintén eivállalunk villamos és gázcsillárok átszerelését leggyorsabban és legjutányosabban. Szíves megkereséseket kérünk:

Pálinkás Lajos és Társa

villanyműszerészek 1801

Arad, Deák Ferenc-utca 7.

Bérmaruhák

batiszt és grenadinból legelegánsabb kivitelben és legjutányosabb árban szerezhetők be

Stern Cecilia

kész női és gyermekruha áruházában Arad, Farray-u. 2.

3243

Szőlőkötöző-fonal

elsőrendű három és négy águ karikás és zöldhajtás kötözésre

**Költözködők
figyelmébe!**

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3861

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

Grünberger R.

**E
L
Ő
N
Y
O
M
D
A**

2763

Arad, Atzél Péter-u. 3., I. em.

Figyelem a címre!

Nem összetéveszteni!!

Ha kerékpárt vagy jó varrógépet akar venni látogasson meg, ahol könnyen meggyőződhet, hogy nálam csak a legjobb gyártmányú gépek kaphatók feltűnő olcsó árakban, esetleg kedvező részletfizetés mellett is. Javítások legszakszerűbben, jutányosan elkészítetnek. — Mérlegjavításokat állami hitelesítéssel vállalom. Sírácokat olcsón készítek. — Szíves pártfogást kérek

Hammer Zsigmond

lakatos, műszerész és mérlegkészítő

Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Telefon 370. 1923

Keresse fel ön is

Gara Miklós

saját műhelyében készült 3868

férfi-, női- és gyermekcipő-üzletét

a Hunyadi- (volt Fekete kútya) utca 3. szám alatt levő házban, ahol állandó nagy választék van a legjobb minőségű bőrökből készült színes cipőkből. — Javítások és megrendelések szintén pontosan készíttetnek. Szíves pártfogást kér:

Gara Miklós, Hunyadi-utca 3.

Ponyvák, zsákok, szalmazsákok

Legjobb beszerzési forrása

Erdélyi és Bácskai Iparárúraktár REICH B. KÁROLY FIA ÉS TÁRSA
cégnél Andrassy-tér 6. szám. (Verbos-ház.)
2241 Városi és megyei telefon 849.

**Köhögés,
rekedtség és
elnyálkásodás**

ellen megbízható és leg-
jobb hatású szer

Tussinal-cukor

Ára 70 fillér.

Tussinal-tea

Ára 70 fillér.

Ha tyúkszeme van és gyöttri
nagy kín,

A legjobb gyógyszer
az **Anagallin.**

Ára utasítással 70 fillér.

**A mértéktelen do-
hányzás-szenvedély**
legbiztosabb, legegészsége-
sebb és legkellemesebb el-
lenszere a

Menthol-cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosz-
szu időre elég: **1 korona.**

Egészséges és izmos lesz,
Ha „Doré-sósborszesz“-t vesz,

Mert csak egyedül jót tesz

A valódi „Doré Sósborszesz“

Egy eredeti üveg ára 1 kor. 10. f.
és 2 kor. 20 f. Próbauveg 44 f.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 23. SZ.

(A megyeházzal szemben.)

Alvácza kénes hőgyógyfürdő

Arad és Hunyadmegye határán. Vasuti állomás. Posta, táviró,
május elsején megnyit.

A századok óta gyógyításra kitűnő eredménnyel használt fürdő hévízei úgy belső mint külső használatra vannak javasolva.

Belsőleg (ivásra) használva a gyógykút vizét az jótékonyan hat a belek működésére minélfogva székrekedésnél és alhasi pangásnál igen eredményesen használható.

Külsőleg (fürdésre) használva a 38° C hőmérsékletű természetes kénes hévízet, annak az izmok és ízületek csúszos betegségeinél (csúz, reuma, köszvény, ischias, izzadmányok, csontbetegségek, bénulás) úgy heveny, mint idült alakjainál van bámulatos gyógyító hatása.

Különféle női bajok gyógyítására kitűnő eredménnyel használható a 22° — 32° C. hőfoku víz.

A fürdőközönség kényelmének nagyobb fokú kielégítésére az ősz folyamán tetemes befektetéssel új fürdőház épült, teljesen modernül berendezve, uszodával és kádfürdővel. E fürdők vizét az ujonnan furt kut szolgáltatja, mely 113 méter mélységből tör elő, 38° C hőmérsékletű és nagymennyiségű szén-savat is tartalmaz a kénen kívül.

A gyönyörű nagy parkban épült lakóházakban 50 modernül berendezett szoba áll a vendégek rendelkezésére, azonkívül a fürdő térszomszédságában levő községben is kaphatók lakások. A fődényben egy szoba ára havonként 40—80 K. közt változik. Elő- utóidényben (máj. jun. szept. okt.) a szobaárakból 20% engedmény.

A fürdővendéglőben kitűnő ételek és italok. Figyelmes kiszolgálás, olcsó árak.

A hitűkhöz szigorúan ragaszkodó izraelitáknak külön rituális vendéglőjük van.

Állandó fürdőorvos, kitűnő cigányzene, tenisz és tekepályák, fővárosi és vidéki hírlapok gyönyörű kirándulóhelyek, nagy gondozott park, kitűnő ozonduz levegő.

Junius elsejétől az összes motorvonatok közvetlenül a fürdő-parknál állanak meg.

Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál

Berkovits Izidor,

fürdőtulajdonos. 8157

Erdély

gyöngye

az Előpataki

ásványviz, el-

ősmert legjobb

üditő és gyógyító ital.

Főraktár:
Éles Arminál,
Aradon,

2958

Félliteres üveg 26 fillér.

Literes „ 36 „

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos fűződényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 481

ZSIGMONDHÁZI

„Petőfi“

csárda nagy kerthe

lyiséggel, továbbá:

Batthyány-utca 33.

szám alatt levő :::

„Hazám“

kávéház azonnal át-

adó. Bővebbet:

Reusz Sándor

sőrraktárában. 3818

Főzzön
és izlelje meg
a frissen pörkölt
és nem zománczott

Marokkói

pörkölt

kávé

keveréket

a „Kávé-
király“-tól

Arad, Forray-utca

1/3 kilós próbacsomag
50 fillér.

Üzlet áthelye-
zés folytán
meglepő
Németh
divatáruháza

alanti olcsó árai:

Pepita szöveteket már	—80
Gyönyörű nyári kosztüm már ...	2-55
Valódi gyapju szövet fek. és sötét- kék már	2—
Elegáns színes szövetek pongyola és blouze tiszta gyapjuból már	2—
Dupla széles crepon minden divat szinben már	2—
Mosó crepon métere	—50
Selymeket minden színben már ...	1-20
Broch selymek minden divatszínben már	5—
Remek szép mill flór remek már ...	2-90

Divat soltis selymek minden színben.
Mosó árukat rendkívül olcsó árban.

Deléneket már	—50
Szép és jó színű kartonokat	—55
Női schifon ingek himzéssel	1-55
Női kézi himzett vászon ingek	2-50
Női schifon nadrágok gyönyörű himzéssel	1-80
Női hálókabátok	2-50
Női fehér alsók himzett volánnal	2-50
Lüszter jouponok	2-50
Clott jouponok	2-50
Himzett batiszt kötény	—90
Miedervédők szalag befűzéssel ...	—90
Gyönyörű schifon himzések	—35
Csipkék már	—04
Különböző csipke rüschök	—30
Gyönyörű csipke gallérok	—90
Creponok minden színben	—60
Selyem maradék méterje	1-30
Gyermekharisnyák fekete és barna	—30
Női kötött harisnyák	—40
Muslin harisnyák minden színben	—90

Tavaszi és nyári keztükét
minden kivitel és színben.

Üzletemet a Weitzer János-
utcából f. é. június hó 1-én
Andrássy-tér és Salacz-u.
sarkára a Bloch H papir-
kereskedése mellé helye-
zem át.

Kérem továbbra is t.
vevőköröm szives párt-
fogását.

2951

Üzletberendezés
eladó,
a helyiség
kiadó.

**Jég-
szekrényeim**

2804
60%
jégmegtakarítással

Sikerült egy oly jég szekrényt
gyártanom, amely kevés jég-
szükséglettel kitűnően hűte-
nek! **Xentések, mézárások,**
vendéglősök és magánosok
szives figyelmébe ajánlom

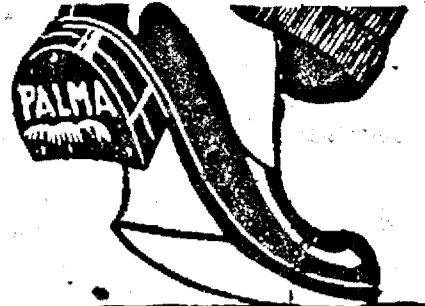
jég szekrény
árjegyzékemet,

melyet kívánatra ingyen és
bérmentve küldök. **Használt**
jég szekrények ujakra becse-
réltetnek és kijavítva ismét
jutányos árért eladatnak.

Kohn
József

bádogos, vízve-
zeték berendező
Aradon

Gyártalep Batthyány-utca 32.
Városl és megyei telefon 333.

az elasztikus
cipősarok
PALMA
figyelje
meg
TARTÓSSÁGÁT

9261

Egy óra
reklámképen!

Aki ingyen akar egy órát, még
bocsa elegáns precíziós-órát
urak vagy hölgyek részére, vá-
lasztás szerint, írjon azonnal az

UHRENHAUS Fr. SCHMIDT PRAG, WEINBERGE 554.

Permetező javítások
elfogadtatnak.

PATENT.

Egészségi
kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kut-aknában
képződő mérges gázokat és egész-
ségtelen levegőt elvezetik, a fagy-
csapon alkalmazott zuhany min-
dig friss, hide levegővel hozza a
vizet érintkezésbe, miáltal a víz
is mindig friss üdítő és egészsé-
ges marad. Mivel pedig az akna
fedett, a levegőben uszkáló bakte-
riumok az aknától elzártnak és
így fertőzés alig történhet. — Az
egészségi szivattyuk télen nem
fagnak be, nyáron pedig állott
víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa al-
katréz mellőztetik, mert ezek
víznyálka képződik ami a kolera,
tifusz és más egyéb betegségek
bacillusának valóságos tenyész-
telepeivé változhat. 1121

Régi rendszerű kutszivattyuk
átalakítását elvállalok.

Patent tűzfecskendők.
Patent borszivattyuk.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyu készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

(Egy tanone felvétetik.) Perme-
tő javítások elfogadtatnak.

Varga D. Dani Fűző és ernyő különlegességek készítője

Arad, Andrassy-tér 20. Központi szálló mellett.

Telefon 808.

ad 7165—1914.

Hirdetmény.

A honvédelmi miniszter az 1914. évi LXIX. t. cz. 4. §-a alapján a városunk területén található és folyó évi április hó 28-tól május hó 5-ig összeírt ló, öszvér, öszvér-szamar és szamar valamint az ezekhez tartozó máhás állat felszerelések osztályozását rendeltetvén el, ezen ló-osztályozás megtartására folyó évi május hó 26-tól június hó 2-ig terjedő időt jelölik meg.

Felhívjuk a lótulajdonosokat, miszerint a lóosztályozásra vonatkozó alábbi rendelkezéseket pontosan betartsák.

A lóosztályozás a nagy vásártéren a honvédhuszár-laktanyával szemben fog megtartatni a következő sorrendben:

május 26-án a Belvárosban és az Ujtelep külváros részben;

május 27-én a Sarkad külvárosban;

május 28-án az Erzsébet külvárosban;

május 29-én a Poltura és Sága külvárosokban;

május 30-án a Gáj külvárosban és

június 2-án a külhatáiban található lovak lesznek elővezetendők. A lóosztályozás minden nap reggel 8 órakor kezdődik.

A már összeírt lovakat kézen és egyenként kell elővezetni és egyúttal a lovakhoz tartozó máhás állat-felszereléseket is be kell mutatni. Nyilvántartó-lappal ellátott lovakkal a nyilvántartó-lapot is el kell hozni.

A lóbehívás esetére szabványosnak megállapított árak a következők: hátsó lovakért 880 korona, hámos lovakért 1050 korona, máhás állatokért 500 korona.

A lóosztályozó bizottság katonai képviselője a már összeírt járműveket, valamint a szerszámokat és máhás állat-felszereléseket, a birtokosnál megtekintheti.

A megtekintéssel megbízott katonai képviselő nyílt parancssal fogja magát igazolni.

A ki a lovaknak az osztályozáshoz való vezetése és a máhásállat felszerelések bemutatása tekintetében fennálló törvényes rendelkezéseknek nem tesz eleget, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Arad, 1914. május 18-án.

A városi tanács.

Figyelem kereskedők!

Telefon 969.

Kérjen árajánlatot.

2647

50%-ot takarít meg, ha cipőkrém rendelményét

Fedóra cipőkrémgyárból szerzi be. Arad, Árpád-tér 3. szám.

823—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 40905/III. A—8. számú állatbetegségek ellen óvó, vagy gyógyítási célokra szolgáló gyógymódok engedély nélküli alkalmazásának, továbbá állati betegségek ellen ugyanilyen célokra szolgáló gyógyszerek, valamint állati tápporok és állati tápfolyadékok engedély nélküli termelése, forgalomba hozatala, alkalmazása és külföldről engedély nélkül való behozatalának tilalma tárgyában. Az állati betegségek ellen óvó, vagy gyógyítási célokra szolgáló gyógymódok és gyógyszerek engedély nélküli alkalmazásának tilalma tárgyában kiadott rendeletét következőkben teszem közzé. Kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve az a) aki állati betegségek ellen óvó, vagy gyógyítási célokra szolgáló titkos összetételű vagy elkészített összetett gyógyszert állati tápport vagy tápfolyadékot, bakteriológiai természetű védojtó anyagot, gyógyító és védő serumot diagnosztikai (kórismészet) szert az 1888: VII t. c. 124. §-a illetőleg az 5400/907. sz. F. M. ellenére s a földművelésügyi miniszternek a belügyminiszterrel egyetértő engedélye nélkül üzletszerűen gyárt és termel, avagy engedély nélkül raktáron tart, hirdet, forgalomba hoz, illetőleg ilyen szerek, vagy anyagokra megrendeléseket gyűjt, b) aki amennyiben az 1888: VII. t. c. 153. §-ának a) pontja és 154. §-ának j) pontja szerint minősülő kihágás fenn nem forog az a) pontban említett s nem engedélyezett ilyen szert, vagy anyagot alkalmaz vagy alkalmaztatt.

c) aki amennyiben az 1888: VII. t. c. 153. §-ának e) pontja és 154. §-ának j) pontja szerint minősülő kihágás fenn nem forog állati betegségek ellen szolgáló s nem engedélyezett új gyógymódot az 1888: VII. t. c. 124. §. ellenére állatorvosi képesítés nélkül alkalmaz vagy alkalmaztat.

d) aki állati betegségek ellen szolgáló s élő (kórismező) csirákat tartalmazó védojtószert, illetőleg az állati betegségek felismerésére szolgáló diagnosztikai (kórismészet) szert az 5400/907. sz. F. M. r. 15. §. ellenére állatorvosi rendelés nélkül kiszolgált.

e) aki amennyi az 1888: VII. t. c. 153. §-ának e) pontja és 154. §-ának j) pontja szerint minősülő kihágás fenn nem forog állati betegségek ellen szolgáló s élő (kórismező) csirákat tartalmazó bár engedélyezett védojtó anyaggal állatorvosi képesítés nélkül ojtást végezze, avagy diagnosztikai (kórismészet) szert állatorvosi képesítés nélkül alkalmaz, illetőleg gyógyító és védő serumot az 56082/913. sz. F. M. rendelet 1) pontja ellenére állatorvosi kézbesítés nélkül alkalmaz, vagy alkalmaztat mely tulajdonában illetőleg gondozása, vagy felügyelete alatt nem áll.

f) az az állatorvos, aki állati kártalanítás mellett irtandó állati betegségek felismerésére szolgáló diagnosztikai (kórismészet) szert a fennálló rendeletek ellenére (ez időszert a 4000/899. sz. F. M. r. 3. 11. és 20 §§-al) alkalmaz.

g) aki állati ojtóanyagot serumot, diagnosztikai szert, titkos összetételű vagy elkészített összetett gyógyszert, tápport, vagy tápfolyadékot a fennálló rendeletek ellenére Horvát-Szlavonországból, Bosznia-Hercegovinából, Ausztriából vagy a vám, külföldről engedély nélkül hoz be.

Az engedély nélkül üzletszerűen gyártott és termelt, illetőleg engedély nélkül raktáron tartott, forgalomba hozott, avagy a g) pont alatt megjelölt területekről engedély nélkül behozott ilyen szer, vagy anyag az 1888: 157. § az 1878: XI. t. c. 25. §. és az 1876: V. t. c. 61. §-a értelmében elkobzandó.

Az elkobzott szerek vagy anyagok amennyiben a fennálló törvények vagy viszonyok szerint ártalmatlanná nem teendők értékesítendők s az értékesítésből befolyt összegek az 1901: XX. t. c. 23. §-ában megjelölt célokra fordítandók.

Arad, 1914. évi április hó 24 én.

Greén
főkapitány.

Legszebb bérma-ajándékok

nagy választékban már

két koronától kezdve kaphatók

Gartner József

[órás és ékszerésznél]

Forray-utca (Guttman fűszeres mellett.)

Alapított 1845.

Telefon 457. szám.

Neumann M.

uri szabó, cs. és kir. udvari kamarai szállító,

9471

férfi-, fiu- és leánykaruha-telepe ARAD.

Elismert legjobb minőségű áruk kifogástalan kivitelben. Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre. Raktárak az ország minden nagyobb városában. A tavaszi nagy képes árjegyzék megjelent. Kivánatra ingyen és bérmentve.

Bérmaszülők

a legszebb és legcsinosabb bérmajándékokat **jutányos árban** szerezhetik be

HIRSCH JENŐ

órák és ékszerész

Arad, Forray- és Rákóczy-utca sarok.

Kérem a kirakataim megtekintését, hol minden egyes tárgy a legolcsóbb árban van feltüntetve. 3145

Védekező szerek

szőlő, gyümölcs és mezőgazdaság részére.

Rézkénpor

peronospora ellen.

Vizben oldható kén só

oidium ellen.

Füsttámasztó anyag

szőlőknek fagy ellen való megvédésére.

Vizben oldható gyümölcsfa-carbolineum

téli permetezésre

mészkenlé

téli és nyári permetezésre gyümölcsfák gombabetegségei ellen — darabos kén — rudkén — közönséges és asbest-kénlap — rézmészpor — chlorbaryum répaféreg ellen carbolpor carbolsav — cresolium fertőtlenítésre.

Elismerő levelekkel szolgálunk.

Dobiaschl J. és Dörner Testvérek, vegyitermék gyárai **ARAD.**

Telefon 165. 1391

PRÓ HIRDETÉSEK

INGATLAN.

Házeladás.

Baross-park közelében egy emeletes ház két lakással eladó. Cím a kiadóhivatalba. 3254

Házeladás.

Baross-park közelében egy emeletes ház két lakással eladó. Cím a kiadóhivatalba. 3264

Egyemeletes bérház

hat lakással, a Batthyányi-utcában, betegség folytán eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3359

Kossuth-utca 51. sz.

ház szabad kézből eladó 3394

Eladó

5 szobás modern, kényelmes magánház Perényi-utca 61. sz. 3396

KÜLÖNFÉLE.

Bármilyen

bádogos és vízvezetési munkát készít Diamant Jenő Arad, Weitzer János és Kazinczy-utca sarkán. 2991

Hehs féle

Vasaschinabor. Szuverén szer vérszegénység, superior, szédülés a vérszegénységből eredő idegbajok, idegrombák, étvágytalanság, gyomor-bántalmak, láz, ál alános gyengeség ellen páratlan vértképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések és infekciókból eredő megbetegedések ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2 korona 40 fillér. Készíti: Hehs Vilmos gyógyszerész Aradon, Batthyány-utca. 6180

Többféle butor,

jégszekrény, szőnyegdivány, perzsa szőnyeg, szabadon fuó biciklil ujjkarban, fele áron kapható Daák Ferenc-utca 16 földszint baloldalt. Ugyanott egy jóm-nelü üzlet június 1-től, esetleg azonnal kiadó 3346

Vénus kézfinomító

a legjobb, mely a kezét három nap alatt bársony simává és fehérré varázsolja, 1 üveg 70 fillér. Kapható a Központi Drogeriában. 2201

India fogoseppék

legnagyobbabb fogtájt szonol megadinták, ára 70 fillér. Főnök: Gutori Péter és Halmen György-teret és vegyesüzlet (ahoyat) Aradon. Összes készítmél nyelink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerésztárában.

Hajbetegségek

ugy keletkeznek, hogy elmulasztja a hajnak s a fejbőrnek gondozását, ezt meggátolhatja a kitűnőnek bizonyult Dr George Robert American Hair Petroljával. Kapható a Központi Drogeriában. 2201

Ha ékszer vagy órát akar venni

bérmajándéknak,

akkor a saját érdekében áll, ha megnézi a kirakat és az üzletben az e hónapba érvényes árat, amelynél még egy

Végeladás

sem olcsóbb. Mert csak úgy lehet végeladást hirdetni, ha az engedélyért 200 koronát és a napi bevételből 10 százalékot fizetnek a hatóságnak. — Ezt mind megtakaríthatja, ha az ékezer és óra ajándékait

Szalámi-gyár átvétel!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a **Boros-Beni tér 11. szám** alatt levő orthodox

כשר kóser szalámi gyárat

átvettük és azt saját nevünk alatt tovább vezetjük. Főörekvünk oda fog irányulni, hogy nagyérdemű hitsorsosainkat a legjutányosabb árak mellett a legkitűnőbb árakkal szolgáljuk ki. — Szíves pártfogást kérve maradtunk kiváló tisztelettel

Herskovits Dezső és Társa.

3400

Zinner Vilmos műórák és ékszerész néi szerzi be **ARAD, Forray-utca, Szabadság-téri sarokház.** 6682

Feltűnő alkalom előnyös vételre!!

Néhány hétig

FISCHER-féle NAGY ÁRUHÁZA

Arad, Szabadság-tér 12. sz.

Olcsó hetet rendez

sorozati árusítással, mely a külföldi nagyáruházakban nagyszerűen bevált azáltal, hogy a heti sorozat által feltétlenül olcsóbban, jóval a rendes áron alul vásárolhat.

◀ Sorozati árak: ▶

1 koronás

sorozat:

- 2 drb. finom selyem magánköti
- 3 drb. tiszta selyem osokor nyakkendő
- 3 drb. tiszta selyem regatta nyakkendő
- 3 drb. legfinomabb álló gallér
- 2 pár fehér vagy színes közelő
- 3 drb. elegáns angol batiszt zsebkendő
- 3 drb. finom női zsebkendő
- 1 drb. finom selyem zsebkendő
- 3 pár színes férfi harisnya
- 2 pár csikos női harisnya
- 2 pár gyermek patent harisnya a 7. sz-ig.
- 1 pár finom női flor harisnya
- 1 pár finom selyem harisnyakötő
- 1 pár finom selyem nadrágtartó
- 1 pár finom selyem női keztyű
- 1 pár férfi svéd im. keztyű
- 1 drb. finom szövet sapka
- 1 drb. kék scheviot fiu sapka
- 1 drb. elegáns divat sétatob
- 1 drb. valódi bőr pénztárca
- 1 drb. valódi bőr cigaretta tárca
- 1 drb. China ezüst cigaretta tárca
- 1 drb. finom gyöngyház zsebkés
- 2 drb. puha dupla gallér színes és fehér
- 1 drb. selyembatiszt félmellény
- 1 drb. divatos flor gyermek nyári trikóing
- 2 drb. osikos nyári gyermek trikóing
- 2 pár divatos nyári sokerli
- 2 drb. vászon sportsapka mosó
- 2 pár gyermek gummi nadrágtartó
- 12 drb. Virágszappan
- 1 drb. gyermekkötéty

2 koronás

sorozat:

- 1 drb. gyermek ruha
- 1 drb. fehér puha férfi ing madepulán
- 1 drb. színes turista ing kretonból
- 1 drb. damaszt alsó nagrag
- 1 drb. finom fiu sport ing kretonból
- 1 drb. francia batiszt alsónadrág
- 1 drb. finom női ing himzett
- 1 drb. siffon himzett női nadrág
- 1 drb. fiu divatkalap
- 1 drb. legujabb leány bob-kalap
- 1 drb. gyermek sport kalap
- 1 pár finom bőrkeztyű
- 1 drb. esernyő clotból
- 3 pár finom férfi flor harisnya
- 2 pár finom női áttört harisnya
- 6 drb. női selyem batiszt zsebkendő
- 6 drb. fehér len zsebkendő
- 3 drb. legfinomabb selyem csokor
- 1 drb. elegáns acél sétatob
- 1 drb. angol törös sétatob
- 1 drb. női kezításka bőrből
- 1 drb. valódi bőr szivar tárca
- 1 drb. valódi névjegytárca
- 1 drb. egész finom bőrtárca
- 1 drb. finom gyöngyház zsebkés
- 1 pár finom glacce bőrkeztyű
- 3 pár női divat harisnya
- 2 pár flor harisnya fekete szín. himzéssel
- 1 pár legfinomabb gummi nadrágtartó
- 6 drb. fin. ötrétű vászon gallér div. forma
- 3 drb. divatos tiszta selyem zsebkendő
- 2 pár finom selyem keztyű

3 koronás

sorozat:

- 1 drb. finom fehér damaszt férfi ing
- 1 drb. divatos selyem férfi ing
- 1 drb. elegáns zephir férfi ing
- 1 drb. legujabb színes férfi ing
- 1 drb. finom voli sport ing
- 1 drb. angol zephir sport ing
- 1 drb. finom férfi hálóing
- 1 drb. legfinomabb francia alsónadrág
- 2 drb. színes batiszt alsónadrág
- 2 drb. köpper alsónadrág
- 1 drb. finom női ing szalaggal
- 1 drb. női hálókobát himzéssel
- 1 drb. finom női nadrág himzéssel
- 1 drb. férfi ernyő nikkell bottal
- 1 drb. női strappa ernyő
- 1 drb. divatos férfi strappa kalap
- 1 drb. legfinomabb divat sapka

3 korona 90 fillér

sorozat:

- 1 drb. finom divatos kemény kalap
- 1 drb. elsőrendű selyem ernyő
- 1 drb. elsőrendű fehér női ing
- 1 drb. elsőrendű angol zephir ing
- 1 drb. divatos selyem turista ing
- 1 drb. finom hálókabát csipkével
- 1 drb. finom kézi himzett női ing
- 1 drb. elegáns női nadrág
- 1 drb. elegáns bőrridikul

Dacára ezen feltűnő olcsó sorozati áraknak, a cég az áru elsőrendű minőségeért szavatol. A Fischer-féle Nagyáruház versenyképességét bizonyítja a 40 fényesen berendezett kirakat.

Vidéki rendelések utánvéttel eszközöltnek.

Még nem felelő visszavétnek.